ILM

Teisipäev +14...-+20

Kolmapäev +14...+19

Neljapäev +15...+21

www.ilm.ee

Nädaline

Nr. 50 (2057) TEISIPÄEV, 29. aprill 2008 SÕLTUMATU AJALEHT HIND 10 kr (Tellides 6.50)

BTA KINDLUSTUS

BALTIMAADE SUURIM KINDLUSTUSSELTS

NÜÜD KA RAPLAS!

BTA Kindlustuse Rapla esindus, Mahlamäe 10, 79514 Rapla, Tel: +372 667 0671, www.bta-kindlustus.ee

JÄRGMINE NÄDALINE ILMUB 3. MAIL

Georadar kinnitas pendlimehe väiteid. Lk 2

K.M.T. Majatehas valmistub laienema. Lk 2

Laupäeval, 26. aprillil peeti Juuru rahvamaja 50. aastapäeva. Lk3

Lelle Alternatiivile registreerus 128 ansamblit. Lk 3

Siim-Valmar Kiisler: Aeg kokku hoida. Lk 4

Väikeses Käru vallas käib kirju elu. Lk 6

Joonemängud ajas ja ruumis. Lk 7

Raplamaa võimlejad võitsid kolm hõbeplaati. Lk 9

9771406085007 ISSN 1406-085X

Raplast võib saada Eesti löökriistamängijate Meka

Margus Mikomägi

Rapla kultuurikeskuses peetud avalikul üleriiklikul noorte löökpillimängijate mõõduvõtmisel osales Eesti muusikakoolide 23 löökpilliõpilast.

Konkursi avasid Viimsi muusikakooli paraadtrummarid. Õpilased võistlesid kolmes vanusegrupis.

Kõik löökpillimängijad esitasid konkursitingimustele vastavalt varem ette valmistatud lood. Esimeses vanuserühmas osalejad esitasid soolotrummil Soolo number 1 ja ksülofonil helilooja O. Gersteri „Skertso“. Teises vanuserühmas osalejatel tuli mängida soolotrummil Soolo number 18 ja ksülofonil helilooja A. Rubinšteini „Meloodia“. Selles vanusegrupis osalejad esitasid konkursi züriile ja kuulajatele ka ühe pala omal valikul. Kolmandas, vanemas vanusegrupis kanti soolotrummil ette Soolo number 125, ksülofonil kõlas J. G. Goldenbergi „Etüüd“, samuti esitasid nad ühe loo omal valikul.

Züriisse kuulusid ERSO löökpillimängijate kontsertmeister Madis Metsamart, Estonia Teatri orkestri löökpillimängija Anto Õnnis ja ERSO löökpillimängija Vambola Krigul.

Konkursi korraldas Eesti Muusikakoolide Liit, põhitegija oli liidu liige Rapla muusikakool. Sellist konkurssi peetakse iga kahe aasta tagant, Raplas olnu oli viies. Alguse sai konkurss Maardus, eestvedajaks tänane löökriistaõpilaste trummiõpetaja Enn Tammik. Tema ongi kõik need aastad asja innukalt organiseerinud. Enn Tammik on ühtlasi ka löökriistaõpilaste õpetaja Rapla muusikakoolis.

Raplas esinesid löökpilliõpilased Paide, Lasnamäe, Abja, Räpina, Keila, Tartu, Nõmme, Koeru, Haapsalu, Pärnu ja muidugi meie oma Rapla muusikakoolist. Kõik meie kolm osalejat jõudsid auhinnalistele kohtadele. Raplas peetud üle-eestilise konkursi preemiad pani välja kohalik Rotary klubi. Auhinnaks oli sularaha, kõigi vanusegruppide esimesed said preemiaks 1000, teised 750 ja kolmandad kohad 500 krooni.

Enn Tammik ütles, et jäi Rapla kultuurikeskuses peetud konkursiga ülimalt rahule. Löökpilliõpilaste konkursi korraldamise kasuks just Raplas räägib siinse muusikakooli korralik löökpillide komplekt, millele andis lisa mõne aasta tagune Rotary klubi pillihankeks antud raha.

Oma osa, ja mitte sugugi väike, selles, et üleriiklikud konkursid ja kontserdid ja nõupidamised hakkavad Raplat üles leidma, on lisaks siinsetele headele korraldajatele ka ilusa ja hubase kultuurikeskuse olemasolu.

Viimsi muusikakooli paraadtrummarid Rapla kultuurikeskuses üleriigilist löökriistaõpilaste konkurssi avamas.

SIIM SOLMANI foto

Löökpilliõpilaste konkursi võitjad

9-11aastased (8 osavõtjat)
1. koht JOONAS TEPPO
Keila muusikakool
õpetaja Enn Tammik
2. koht ROBERT REBEL
Rapla muusikakool
õpetaja Enn Tammik
3. koht
TOOMAS-ERIK KUIVA
Rapla muusikakool
õpetaja Enn Tammik

12-14 aastased (11 osavõtjat)
1. koht
KARL-HEINRICH ARRO
Keila muusikakool
õpeataja Enn Tammik
2. koht
BRITA REINMANN
Tartu II muusikakool
õpetaja Raivo Rebane
3. koht
HENRIK LEIBUR
Nõmme muusikakool
õpetaja Madis Kaupmees

15-17aastased (4 osavõtjat)
1. koht RAUNO PELLA
Pärnu muusikakool
õpetaja Olav Kund
2. koht UKU KÜBAR
Rapla muusikakool
õpetaja Enn Tammik
3. koht KATI SULP
Tartu II muusikakool
õpetaja Raivo Rebane

Löökriistamängijate õpetaja Enn Tammik: „Olen olnud kõikidel varasematel konkurssidel ja seda, mis Raplas tehti, ei anna varasemate kordadega isegi võrrelda. Korraldus oli parim. Lihtsad asjad, aga vajalikud, näiteks see, et pika päeva jooksul anti õpilastele lõunasööki. See, et õpetajad, klaverimängijad ja lapsevanemad, kes konkurssi kuulasid ja saatsid, said samas majas puhvetist endale kohvi osta, see, et õpilased said mängida parimatel pillidel... Need asjad ja palju muud räägivad selle kasuks, et kahe aasta pärast, 2010. aasta kevadel, peaks samasugune konkurss taas Raplas olema. On isegi plaan konkurssi laiendada, see rahvusvaheliseks ajada, et meie õpilased saaksid ennast võrrelda naabritega Soomest, Leedust, Lätist, Rootsist.

Ma tahan kiita kõike, mis Raplas peetud konkursil juhtus, saali kõla. See maja on renoveeritud, aga sellist akustikat... Ma ei oska teile nimetada läheduses ühtegi nii hea kõlaga saali. Kultuurikeskuse juhataja, rotariaanid, vallavalitsus - nende tegutsemise kohta saab kasutada vaid positiivses võtmes sõnu. Ma ei oska ette kujutada, kuidas saaks paremini kui läinud konkursil.“

LÜHIDALT

Kullamaalased Tiina Tšatšua loengul

Kullamaa keskkooli õpetajate ja vallavalitsuse esindus käis hiljuti Haapsalus tuntud etiketiõpetaja Tiina Tšatšua loengul "Protokoll ja etikett".

"Haapsalu kolledzi juubeli ajal oli mitmeid häid loenguid, millest meie valisime Tšatšua oma. Ta on sisukas, särav esineja," ütles Kullamaa kooli huvijuht Piret Kollo. "Tegemist oli Haapsalu kolledzi juubeli raames kõigile huvilistele peetud tasuta loengutega."

Etiketiguru Tiina Tšatšua on pärit Märjamaalt ja veetnud seal oma lapsepõlveaastad.

Maire Kõrver

Kehtna vallas on mitmel päeval heakorratalgud

Laupäeval korrastas Ingliste küla keskust ja teeääri 15 talgulist. Tööpäev lõppes talgusupiga.

Lokutal osales heakorratalgutel 70 inimest: noorim oli titevankris, vanim töötegija oli 87aastane. Kuni 12aastased lapsed korjasid prahti kokku, masinamehed hööveldasid mullast ja liivast puhtaks asfalttee ääri ning lõikasid maanteede äärest sirelivõsa. Bussipeatuse taha istutati hekk ja mitmele poole puid. Osalejate sõnul oli külavanem Jaak Jõeveer töökorralduse hästi läbi mõelnud. Prahi põletamise lõkke asemel tehakse mõne päeva pärast volbriöö lõke.

Eile oli talgupäev Eidaperes: koristati endise metskonna park ja õpilased puhastasid teeääri. Koos õpilastega oli tööl üle poolesaja talgulise.

Tiia Truu

Vigala kogudusel olid külas sõbrad Saksamaalt

EELK Vigala kogudusel on juba 17 aastat sõprussidemed Saksamaal Berliinist 60 km kaugusel asuva Erkneri kogudusega, kust hiljuti saabusid Vigalasse külla kaks koguduseliiget – Friedrich Heilmann ja Jörg Siewert.

Esimene neist on Erkneri koguduse õpetaja Cordula Heilmanni abikaasa. Erkneri kogudusel on samuti naissoost pastor nagu Vigalas Kristiina Jõgi. Saksa sõprade külaskäigu eesmärk oli kohapeal ülevaade saada, kui suure annetusega nad saaksid toetada Vigala kogudusemaja katuse, kuuri ja garaazi ehitamist.

Vigala kiriku organist Aili Soonberg märkis, et saksa sõpruskogudusel on kindel soov annetus teha ja sestap saadeti seekord Eestisse majandusmehed tööde mahuga tutvuma.

Külalistega koos käidi Paldiskis ja sealse ümbruskonna kirikutes, pankrannikut vaatamas, Kivi-Vigala raamatukogus ja Vana-Vigalas.

Maire Kõrver

Georadar kinnitas pendlimehe väiteid

Margus Mikomägi

Lubjakivi kaevandamisega karstialal kaasnev veereziimi rikkumine võib ulatuda tallinlasi jootvasse Ülemiste järve ja jätta kuivaks Tuhala nõiakaevu. Mahtra soostiku veereziimi ei saa selline tegevus mõjutamata jätta.

Rein Hanstein ja Ants Talioja pendli abil maa-aluseid jõgesid kaardistamas. Mõni aeg hiljem kinnitass meeste avastusi ka Soome firma tipptehika.

VIIO AITSAMI foto

Nabala lubjakivimaardlasse, mis on Eesti suurim, 8080 hektarit, plaanitakse rajada seitse lubjakivikaevandust. Plaanitavate kaevanduste taga on kolm paekivist sõltuvat suurt firmat. Nabala karstiala jääb Kose, Saku ja Kohila valla maadele ning on kaevandamise puhul mõjutamas Kiili valda.

Keskkonnaministeeriumi ja kaevandustega seotud ärimeeste retoorika on, et maavara paas ja sellest saadav killustik on majandamiseks vajalik, on riigile vajalik, seepärast tuleb see sealt välja võtta. Kaevandajate sõnul on plaanis rakendada veealust kaevandamist kuni 20 meetri sügavusele. Põhjavee taset on plaanis alandada 25 meetrit. Mida see endaga kaasa toob, on prognoosimatu. Valdades elavate inimeste ja vallajuhtide seisukoht on ennekõike kaitsta maad ja seal elavate inimeste elukeskkonda.

Karstiala kõige kuulsam tegelane on Tuhala nõiakaev ja tema truu valvur, kogu karstiala kaitsja, Tuhala looduskeskuse juhataja Ants Talioja. Mitmete käikude tulemusel kutsusid Ants Talioja ja Tuhala kandis endale ja sõpruskonnale koduküla rajav insener Jaanus Saadve maapõue kaardistama Soome firma Roadscanner OÜ. Firma on maailmas tunnustatud ja tema tööd ulatuvad Soomest Iisraeli ja Kanadani. Mõõtmised Nabala karstialal tehti selle aasta veebruaris, tulemused said mehed kätte mõni nädal tagasi.

Üheksa asemel kümme maa-alust jõge

Ants Talioja ja geobioloog Rein Hanstein on pendli abil tulevaste karjääride alalt leidnud üheksa maa-alust jõge. Nüüd kinnitas nende avastusi ka tänapäevane tehnika, mis leidis ühe jõe lisaks. Uuring kinnitab, et maaalused jõed on keskmiselt 4 meetrit laiad ja surveline põhjavesi voolab 4-6 meetri sügavusel. Pendlimehe öeldut ei aktsepteerinud teadusliku faktina ei keskkonnaministeerium ega kaevandajad. Soomlaste uuring kinnitab maa-aluste jõgede olemasolu teaduslikult.

Ants Talioja selgitab, et nüüd oleks vaja karstiala edasi uurida. Mehed Rovaniemi firmast Roadscanner teeksid seda suure huviga, sest kogenud uurijate sõnul on Nabala karstiala haruldus, sellist teist ei teata. Küsimus on, kes maksab tehtava töö eest? Soome firma esimese mõõdistamise 6500 eurot ehk üle saja tuhande krooni maksid kinni eraisikud, kohalikud elanikud ja ettevõtted.

MTÜ Nabala Keskkonnakaitse Ühing saatis nelja valla volikogudele rahastustaotluse maa-aluste vooluveekogude tuvastamiseks, mõõdistamiseks, kaardistamiseks ning valgalade määratlemiseks Nabala lubjakivimaardlas ja sellega piirnevatel aladel.

Kohus arutab Kohila vineerivabriku pankrotiavaldust

Airi Amtmann

Eelmisel reedel esitas AS Baltic Panel Group Pärnu maakohtule Kohila vineeritehase pankrotiavalduse. Rapla kohtumajas tehakse lähipäevil otsus pankroti väljakuulutamise kohta.

Kohila vineeritehase direktori Tiit Tammsaare sõnul on pankrotiavaldus esitatud ja protsess käima läinud. „Kohtul on aega otsustada kümme päeva, seega on praegu kõik stsenaariumid võimalikud," kommenteeris Tammsaar.

„Käimasolev protsess hetkel täiendavat töötajate sundpuhkusele saatmist kaasa ei too, küll aga seisavad tõenäoliselt ees tõsised kohtuvaidlused seadmete monteerijatarnija, panga ning kindlustuse vahel," kinnitas Tammsaar.

Tiit Tammsaar.

Aprilli algul arutati Rapla kohtumajas eelistungil majandusraskustes Kohila vineerivabriku omaniku AS Baltic Panel Group vastu esitatud pankrotiavaldust, kuid pankrotimenetlust ei algatatud, sest põhivõla oli ettevõte tasunud ning ülejäänud summa, mida Julianus Inkasso Agentuur nõudis, jäi alla pankrotiseaduses määratud miinimumi.

K.M.T. Majatehas valmistub laienema

Toivo Räägel

Hageris tegutsev K.M.T. Majatehas kavatseb tuleval aastal laiendada oma tootmispinda ja ehitada kontorihoone.

Esmaspäeval Kohila vallamajas toimunud majatehase detailplaneeringu avalikustamisele ei tulnud ühtegi huvilist. Vallaarhitekt Rein Ailt kinnitas, et ka kirjalikult ei ole majatehase laienduse vastu ühtegi protesti ega ettepanekut tulnud. Tänasel Kohila volikogu istungil tahetakse detailplaneering kehtestada.

Detailplaneeringu järgi on ehitusalune pind 600 ruutmeetrit ja korruseid võib olla kaks. Kuigi laienemise detailplaneering saab tänavu valmis, läheb ehituseks alles tuleval aastal. Tootmist tahetakse laiendada ligi 1000 ja kontorit 300 ruutmeetri jagu. "Enne peame müügi kõvasti käima saama," põhjendas majatehase tegevjuht Ergo Neeme.

Majatehas püsib tänase seisuga eelarvegraafikus. "Päringuid meie toodangu hinnapakkumiste kohta on rohkem kui möödunud aastal, aga kui palju neist töösse läheb, ei ole esialgu veel selge," ütles Neeme.

Enamiku oma toodangust saadab tehas Põhjamaade turule. Eestis kasutatakse Hageris toodetud termoprofiile (seinapaneele) peamiselt elamuehituses, aga Põhjamaades lähevad nad rohkem käiku ühiskondlike hoonete püstitamisel. Viimasel ajal on ka Põhjamaade individuaalehitajate huvi majatehase toodangu vastu kasvanud.

Neeme jutu järgi on nende kõige suurem turg momendil Soomes, mitu väiksemat projekti on seotud Norraga. "Fookusesse on võetud ka Rootsi ja Läti, aga Venemaaga oleme ettevaatlikumad," selgitas Neeme. Venemaa puhul tuleb tema sõnul arvestada sealse bürokraatia ja maksetingimustega, mis võivad erineda Läänes omaksvõetust.

K.M.T. Majatehas asutati 2002. aastal ning seal töötab 30 inimest. Ühes kuus toodab ettevõte ligi 3000 ruutmeetrit seinapaneele. Firma peakontor asub Tallinna lähedal Tabasalus ning tootmisüksus Kohila vallas Hageris.

ESPAK
RAPLA
Ainult soodsad tehingud!
444.- 9 L 49.33/L HIND KLIENDIKAARDIGA
TIKKURILA Tunto Karhea RPC struktuurvärv siseseintele
483.- 9 L 53.67/L HIND KLIENDIKAARDIGA
VIVACOLOR 7 matt vesi-aluseline pestav akrülaatvärv seintele ja lagedele
2,7 L 169.- (62.59/L)
18 L 876.- (48.66/L)
270.- 10 L 27.00/L HIND KLIENDIKAARDIGA
ESKARO Aqua Filler niiskuskindel pahtel
2,5 L 85.- (34.00/L)
473.- 6,8 kg 69.56/kg HIND KLIENDIKAARDIGA
KIILTO Fibergum kiudtugevdatud hüdroisolatsioonimastiks siseruumidesse
1,3 kg 114.- (87.69/kg)
20 kg 1120.- (56.00/kg)
162.- 3 L 54.00/L HIND KLIENDIKAARDIGA
KIILTO Fibergum Primer nakkedispersioon, 1 L 60.-
42.- 25 kg 1.68/kg HIND KLIENDIKAARDIGA
MAXIT Vetonit S 100 univ. betoonisegu üldisteks valutöödeks
293.- 25 kg 11.72/kg HIND KLIENDIKAARDIGA
MAXIT Vetonit Renovation Fix elastne ja tugeva nakkega plaatimissegu
249.- 25 kg 9.96/kg HIND KLIENDIKAARDIGA
CERESIT CM-17 pl. segu kriitilises seisus ja deformeeruvatele pindadele
335.- pakk 683.67/m³ HIND KLIENDIKAARDIGA
ISOVER KL 35 mineraalvill, paksus 50 ja 100 mm, pakis 0,49 m³
80.- 25 kg 3.20/kg HIND KLIENDIKAARDIGA
KNAUF Fliesenkleber N tsementsideainetel ilmastikukindel pl. segu mahupüsivale mineraalsele aluspinnale
3490.- tk. HIND KLIENDIKAARDIGA
MAKITA LS1040F tükeldusnurksaag + saejalad, 1650 W, ketta ø 255-260 mm
3490.- kompl. HIND KLIENDIKAARDIGA
MAKITA MEU019 ketaslõikurite kompl. 9558NB 840 W, ketta ø 125 mm; GA9020SF 2200 W, ketta ø 230 mm
Piltidel on illustratiivne tähendus.
alates 59.- m² HIND KLIENDIKAARDIGA
EST-STEIN Elegant punane katusekivi
2060.- tk. HIND KLIENDIKAARDIGA
GROHE Rapid SL seinasisene WC loputussüsteem.
Seinakinnitused 2 tk 160.-
Komplekti ostjale tasuta loputusnupu plaat Cosmo!
-15% HIND KLIENDIKAARDIGA
VELUX katuseaknad
-10% HIND KLIENDIKAARDIGA
FAVORi teraskarkassi süsteem PROFILINE on täiuslik komplekt mille abil ehitada ökonoomselt ja kiiresti kvaliteetseid kipsseinu.
86.- 250 L 0.34/L HIND KLIENDIKAARDIGA
BIOLAN kasvuturvas
ESPAK RAPLA
N&N Invest Grupp OÜ,
Tallinna mnt 3b, tel. 489 4590
E-R 8.00 - 18.00, L 9.00 - 15.00, P suletud

50aastane Juuru rahvamaja

Teet Teder

Laupäeval, 26. aprillil peeti Juuru rahvamaja 50. aastapäeva. Sel puhul esinesid taidlejad ja peeti ettekandeid.

Poole sajandi vanuse Juuru rahvamaja praegune eestvedaja on juhataja kohusetäitja Ilve Tommingas.
ARVO KULDKEPI foto

Rahvamaja ehitati Mahtra sõja sündmuste sajandaks aastapäevaks ja avati 21. juunil 1958. aastal. Tõsi küll, toona tehti see kolhoosi kontoriks ja lasteaiaks. Seepärast ongi esimesel korrusel toad väiksemad ja saal asub teisel korrusel. Tegutsema hakkas see aga kohe rahvamajana ja teised otstarbed olid ainult kattevarjuks, et saada ehituseks vahendid ja luba.

Suuri muudatusi on majaplaanis tehtud vähe. Kuivkäimlad on asendatud vesiklosetiga ja majas asunud korteril on eemaldatud üks vahesein. Seal asub nüüd raamatukogu. Juuru rahvamaja juhataja kohale on korraldatud konkurss. Esimesest septembrist töötab juhataja kohusetäitjana Ilve Tommingas, kes on aga tantsuga samas majas tegelnud juba 25 aastat.

Ilve Tommingas lootis väga, et Mahtra sõja 150. aastapäevaks saab maja täieliku uuenduskuuri. Fassaadi ilme on väsinud ja osa aknaid on riskantne avada. Praegu, kui räägitakse negatiivsest eelarvest, kardab ta, et ehitus lükatakse edasi. „Kui aga Mahtra sõja 150. aastapäevaks ei saa, siis hiljem on veelgi raskem," on Tommingas kindel.

Majas on olnud õhtukool, muuseum ja algklassid. Praegu tegutseb kolm rahvatantsuringi, neist ühe juhendaja Aino Kalda on rahvamajas tegutsenud algusest peale, 50 aastat. Ringe on kokku 17, neist värskeim noorteklubi Noored Juured.

Raha tegutsemiseks tuleb valla eelarvest ja kirjutatud projektidest. Enamikule projektidele on saadud positiivsed vastused ja see on olnud mõningal määral ka tunnustuseks.

Majatagusel platsil on juba aastaid jaanituld tehtud. Kahel korral on seal memmetaadi pidu korraldatud. Veel on väljakut kasutatud kihelkonna päevade ajal ja laste laulu- ja tantsupeoks.

Aednikuks õppinud Ilve Tommingas kurdab, et ega ta väga rahvamaja eesotsas olla ei tahaks. „Korraldada veel võin, aga kui rahva ees rääkima pean, siis on jalad alt läinud," paljastab ta.

Lelle Alternatiivile registreerus 128 ansamblit

Airi Amtmann

Eeloleval suvel juba viiendat korda toimuvale Lelle Alternatiivile on bändide registreerimine lõppenud. Rokiürituse algusaegadega võrreldes on seekord avaldanud esinemissoovi rekordarv ansambleid ning oodata on 32 tundi lakkamatut live-muusikat kahel laval.

„Rõõm on tõdeda, et bändide huvi festivali vastu on hüppeliselt kasvanud," ütles peakorraldaja Vallo Hansen ning lisas, et nüüd on kõigil võimalik kodulehel olevate bändide demode põhjal hääletada 60 paremat esinejat, kes festivalil üles astuvad.

Aasta-aastalt mastaapsemaks muutuv üritus on järjest enam toonud kokku ka välisesinejaid.

„Juba eelmisel aastal esines mitmeid bände mujalt maailmast, kaugeim esineja on siiani USAst olnud, kuid sel aastal on esindatud kõik lähinaabrid – Läti, Leedu, Soome ja Rootsi," ütles Hansen. Eelmisel aastal USAst esinema tulnud Vespera pälvis ka muusikakriitikutelt ohtralt kiidusõnu.

Endiselt erineb Lelle Alternatiiv teistest rokiüritustest selle poolest, et annab võimaluse noortele bändidele ning neile esinejatele, kes tuntud pigem kitsamas ringkonnas. Korraldajate sõnul ei ole eesmärk olla teistest parem või suurem ning mitte teha pidu peo pärast, vaid toetada noori esinejaid.

Eelmisel aastal astus Lelle Alternatiivil üles teiste hulgas Streptococcus Pyogenes, eesotsas solist Üllar Saaremäega. Tänavusele festivalile on registreerunud rekordarv soovijaid - 128 bändi, kelle hulgas on esindatud Soome, Rootsi, Läti ja Leedu ansamblid.
MARTIN HALLANGI foto

„Meie eesmärk on mitmekesistada muusikapilti ja pakkuda meie noortele kollektiividele arenguvõimalust, vaadata, kuidas tegutsevad sama ala tegijad väljaspool Eestit, luua kontakte välisesinejatega ja miks mitte midagi sõprusbändide laadset kujundada," selgitas Hansen. „Me oleme teistmoodi. Oma joon on välja kujunenud ning meie suund ei ole kommertslikkus ega teiste populaarsete alternatiivsete massiürituste kõrvale tulla, vaid võimalikult lihtsalt ja koduselt ning oma jõududega pakkuda kuulajaile festivalielamust. Meid on võrreldud Woodstockiga."

Vallo Hansenile valmistab heameelt korraldava meeskonna hea koostöö.

„Aasta-aastalt on festivali suuremaks muutudes ka abistajate ring kasvanud. Tänusõnad kuuluvad sõpradelesugulastele, kes alates parkimise korraldamisest ja piletimüügist kuni kodulehe koostamise ja kujunduseni tegutsevad eduka meeskonnana. Lisaks on seekord ettevalmistustöödele registreerunud hulk abilisi ka välismaalt," kõneles peakorraldaja.

NÄDALISE JUHTKIRI

Mis siis saab, kui Eestimaa enam elamiseks ei kõlba?

Võib-olla tõesti ei ole mõttekas iga kruusakarjääri, paekaevanduse või teetammi pärast sõtta minna. Vahest seda ehk ei tehtaks ka, kui oleks silme ees selge pilt, kui palju me oma hapra pinnaga Eestimaad kaevata tohime ja millised on tagajärjed, kui teatud piiridest üle läheme. Täna seda tervikpilti ei ole. Vähemalt avalikkuse ees küll mitte. Võib arvata, et kuskil kellegi laual või kapinurgas on ohumärkidega kaardid siiski olemas. Et ausad ja tuleviku pärast südant valutavad teadlased on neile lisanud ka kirjeldused sellest, mis juhtub siis, kui terve mõistuse hoiatusi kuulda ei võeta. Paraku ei ole otsustajad nende vastu huvi tundnud.

Tõnis Tõnisson, peatoimetaja

Järjest enam on hakanud muret tegema, et tänaste otsustajate lipukirjaks on tõstetud ammustest aegadest teada katastroofi ennustav „Pärast meid tulgu või veeuputus!“. Raha nimel on ärieliit, kes juhib Eesti riiki, valmis ükskõik millisteks ohvriteks. Kui ahne ekspluateerimise tagajärjel peaks juhtuma midagi hullu, mis muudaks Eestiks nimetatud lapikese elamiskõlbmatuks, siis neil probleeme pole – nende lapsed õpivad niikuinii juba Euroopas ja Ameerikas ning osa nende kogutud mammonastki on juba samasse paigutatud. Sellest, mis saab ülejäänutest (vähem ettevõtlikest ja suutlikest) ja meie ainulaadsest kultuurist koos nendega, kasumist pimestatud ei mõtle.

Valus mõelda, et ärieliidi hulgas on ka selliseid, kes kakskümmend aastat tagasi sõdisid Eestisse kavandatud fosforiidimaardlate vastu. Siis taoti küll rusikaga vastu rinda ja lubati, et kui me ise kunagi peremeheks saame, siis midagi sellist ei juhtu. Aga hakkas kohe varsti pärast peremeheks saamist juhtuma. Ja kuidas veel! Just sellepärast ongi õigustatud võitlus iga jalatäie Eestimaa eest. Seni, kuni me ei saa usaldada, peame kogu aeg kahtlema.

ONLINE KÜSITLUS

Millal lugesite viimati luuletusi?

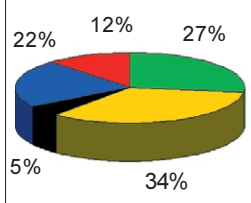

* Kooli ajal kirjandustunnis. 27%
* Loen sageli luuletusi. 34%
* Teiste luulet ei loe, vaid kirjutan ise. 5%
* Aeg-ajalt ostan oma lemmikkirjanike luulekogusid. 22%
* Luule lugemise jaoks ei jää aega. 12%

42 vastajat
www.nadaline.ee

Nädaline

Rapla 79502, Tallinna mnt 17, tel 489 2133, 5567 3260
reklaam ja kuulutused 489 2130, 5551 1084 faks 489 2135,
e-post: nadaline@nadaline.ee,
kodulehekülg: www.nadaline.ee

Peatoimetaja: Tõnis Tõnisson
Tegevtoimetaja: Inge Põlma (489 2244)
Sekretär: Merle Võigas (489 2133)
Ajakirjanikud: Tiia Truu (489 2139), Margus Mikomägi (489 2134), Toivo Räägel (489 2246), Maire Kõrver (489 2241), Heino Laiapea (489 2245), Airi Amtmann (489 2137), Teet Teder (489 2242)
Fotograaf: Arvo Kuldkepp (489 2137)
Kujundajad: Ulvi Blande, Craig Tislar (489 2138) ja Siim Solman (489 2245)
Keeletoimetaja: Liivi Jegorov (489 2132)
Raamatupidaja: Mare Domberg (489 2136)
Müügijuht: Katrin Polli (489 2243, 5551 1084)
Projektijuht: Karin Moisar (489 2131)
Kuulutused ja reklaam: Juulija Rüsse (489 2130)

Toimetusel on õigus kirju ja kaastöid nende selguse huvides toimetada ning lühendada. Kaastöid ei tagastata ega retsenseerita.
Honoreeritakse tellitud kaastöid.
Nädalist on võimalik tellida Eesti Posti sidejaoskondadest, toimetuse reklaamiosakonnast ja Internetis Nädalise koduleheküljel.
Toimetus võtab vastu ka telefonitsi esitatud tellimusi.
Kuulutuste ja reklaami vastuvõtt tööpäeviti 8-17 Tallinna mnt 17, Rapla.
Tel 489 2130, faks 489 2135.
Trükk AS Kroonpress.
Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda
Pressinõukogusse: pn@eall.ee või tel 6 463 363

Aeg kokku hoida

Siim-Valmar Kiisler, regionaalminister

Majanduses on rasked ajad ja pingelised on nii perekondade, ettevõtete kui ka riigi eelarved. Veel ei mõjuta üldine kasvude aeglustumine omavalitsusi. Kogemus aastast 1997 on, et meie maksusüsteemis jõuavad negatiivsed mõjud omavalitsusteni laias laastus aastase viivitusega.

Hiljutine konjunktuuriinstituudi uuring näitas, et 54% inimestest on hakanud toidu arvelt kokku hoidma. Kui ettevõtted, kodanikud ja riik on sunnitud pingutama, et ots otsaga kokku tulla, on selge, et ka omavalitsused ei jää raskustest puutumata ning peavad mõtlema muutustele, et hakkama saada.

Vahepeal on olnud väga head ajad. Aastatel 2004-2008 on omavalitsuste tulud kasvanud sisuliselt kaks korda. Suur raha pealevool on olnud uinutav ning jätnud mulje, et asjad ongi hästi. Mitmed vallajuhid on mulle kinnitanud, kuidas kõik on kõige paremas korras, ehkki tegevuse ebaefektiivsus ja hea elu illusiooni haprus on silmaga näha. Võimalikke probleeme eitada eelistavad omavalitsused on ka võimalike rahaliste vapustuste ees kõige kaitsetumad.

Nõustun igati Sakala 8. aprilli juhtkirja mõttega, et omavalitsuste tugevused ja nõrkused saavad alguse rohujuure tasandil - algatuseks tuleb kohapeal loobuda kivistunud arusaamadest ning vaadata kaugemale ametnike ja poliitikute isiklikest huvidest ning öelda jah vabatahtlikule ühinemisele. Hakkama saavad need, kes julgevad suurelt mõelda ja vajaduse korral riskida. See, kui edukalt vald toime tuleb, sõltub ennekõike kohalike inimeste teotahtest.

Heaks näiteks on 2005. aastal ühinenud Saarde ja Tali vald ning Kilingi-Nõmme linn Pärnumaal. Oodati, et ühine eelarve võimaldaks suurendada investeeringuid ja tõsta omaosaluse võimet projektides. Oodati, et keskkonna-, sotsiaalsfääri ja infrastruktuuri planeerimine toimiks terviku na. Oodati, et kaoks omavaheline kemplemine ja ametnike potentsiaali saaks paremini ära kasutada.

Olid ka hirmud, et tekib ääremaastumine, et bürokraatia suureneb, et laenukoormus kasvab, et kaob kogukonna identiteet. Kolm aastat hiljem kokkuvõtteid tehes leiti, et ootused on saanud teoks, aga hirmud pole täitunud. Kolmest liitujast väikseimas, Tali vallas, tagab teenuste kättesaadavuse teeninduspunkt. Toetatakse külakeskusi ja kaubabussi, valla eestvedamisel toimub rohkem ühisüritusi ning toetatakse seltsingute tegevust. Positiivseid näiteid toimunud liitumistest ja praegu aktiivsetest tegutsejatest on veel mitmeid. Ma tean, et nende omavalitsuste pärast ei pea muretsema, sest nad on saanud tugevamaks ja tegutsemisvõimelisemaks.

Käisin hiljuti Lätis, et tutvuda sealsete haldusreformi plaanidega ja veendusin, et pead liiva alla peita enam ei saa. Nagu meil on ka lõunanaabritel probleemiks väikeste omavalitsuste rohkus, kes ei suuda hoida korras infrastruktuure, aidata kaasa majanduse arengule ega pakkuda elanikele kvaliteetseid teenuseid. Muudatustest on räägitud 15 aastat, nüüd kevadel soovitakse seaduse jõud anda kavale, mis jätaks 525 omavalitsusest alles 112. Regionaalminister tõstis esile, et ehkki omavalitsuste arv väheneb, jäävad senistesse vallakeskustesse alles teeninduspunktid, kus inimene oma asjad aetud saab.

Ehk oleme Eestis sellele vähe tähelepanu juhtinud - valdade ühinemine võib küll tähendada võimukeskuse kaugenemist, aga mitte seda, et ametniku jutule pääsemiseks peaks hakkama pikemaid reise ette võtma.

Ehk oleme Eestis sellele vähe tähelepanu juhtinud - valdade ühinemine võib küll tähendada võimukeskuse kaugenemist, aga mitte seda, et ametniku jutule pääsemiseks peaks hakkama pikemaid reise ette võtma. Eesmärk ei ole vähendada ametnike arvu, vaid anda neile võimalus keskenduda senisest enam ja professionaalsemalt oma valdkonnale.

Kardetakse, et keskuste tugevnemine jätab liitunud omavalitsuste äärealad veelgi raskemasse olukorda. Mõtleme aga näiteks väikesele vallale koos lootusetult laguneva koolimajaga. Oma nappide vahenditega jääkski see korda tegemata, suuremate finantsvahenditega omavalitsuses on aga võimalik leppida kokku piirkonna koolide remontimise järjekord.

Kutsun omavalitsusi üles raskeid aegu ette nähes kokku hoidma. Ei ole hilja vaadata enda ümber, et leida partnereid, kellega oma jõud ühendada. See nõuab vaid arusaamist olukorra tõsidusest ja algatusvõimet. Ühinemisprotsessi ettevalmistamiseks on võimalik saada ka tuge Norra toetusrahadest. Riik maksab ühinemise korraldamiseks ühekordset rahalist toetust ja on loomulikult valmis vahendama kogemusi ja andma nõu. Juba neli aastat tagasi vastu võetud kohaliku omavalitsuse üksuste ühinemise soodustamise seadus näeb ette, et investeeringute kavades ja toetuste jagamisel tuleks eelistada ühinenud omavalitsusi.

Omavalitsusel lasub vastutus seista inimeste huvide eest ja pakkuda neile kvaliteetseid teenuseid nagu head haridust lastele ja mugavat transporti piirkonna elanikele. Mida väiksem ja nõrgem on vald või linn, seda vastuvõtlikum on ta tagasilöökidele majanduses ja seda raskem on tal raskes olukorras toime tulla. Eesti 227 omavalitsuse volikogudesse kuulub kokku 3111 saadikut. Neil on, mille üle mõelda…

REPLIIK

On põhimõtteid, mida ei sünni labastada

Tõnis Tõnisson

Loen ehmatusega, et Rapla maavalitsus on kuulutanud reede, 2. mai pärastlõuna (alates kella 15.45st) maja korrastamise talguteks ja andnud aktsioonile nimeks „Teeme ära!“. Mul ei ole midagi selle vastu, et ühiselt aknaid pestakse, tolmu pühitakse ja dokumente paberihundile söödetakse. Iseküsimus, kas sellega sobib alustada tööpäeval tööajast, aga tühja sellest – eks iga asutus tea täpsemalt, kui koormatud tema töötajad on.

Ehmatas aga see, et riiki maakonnas esindav asutus laenas oma aknapesukampaaniat tutvustava lause üleriigiliselt vabatahtlikult heakorraaktsioonilt, mis saab teoks päev hiljem ehk siis laupäeval ja mille käigus tahetakse riigimaalt kokku korjata 10 000 tonni Eestimaale häbi tegevat prügi.

See on põhimõtteline küsimus. Ehmatabki see, et riigiametnikud pole põhimõttest aru saanud. Ootuspärane oleks olnud hoopis teade selle kohta, et ühinetakse selle umbkaudu kolme protsendi eestimaalastega, kes lähevad vabast tahtest ülejäänud 97 protsendi tagant koristama.

KÜSITLUS

Kas peab arvestama rahva arvamust maavarade kaevandamisel?

Avo, ehitaja: Muidugi peab küsima. Killustikku on vaja ja räägitakse ka paekarjääride avamisest ja rahva vastuseisust, see on mitme otsaga asi.

Maret, finantsvaldkond: Peaks küsima küll, kuid oleks vaja, et spetsialistid rahvale olukorda rohkem selgitaksid, sest kruusa on ju tegelikult tarvis. Usun, et kui nädalavahetusel kaevanduste läheduses elavaid inimesi ei häirita, siis ei oleks selles midagi halba.

Anu, projektijuht: Kindlasti tahaksid inimesed oma sõna sekka öelda, kuid rahvas ei pruugi teada kõige õigemaid vastuseid. Oleks vaja paremat selgitustööd.

Ilmi, pensionär: Ikka peaks olema õigus arvamust avaldada, eriti kui enda elukoha läheduses kaevandatakse.

Lia, kodune: Loomulikult, eriti kui on eravaldusega tegemist. Kaevandamisega ei ole kokkupuudet olnud, kuid meil endil on metsamaa ja on olnud vaja nõusolekuid kooskõlastada.

Silvia, pensionär: Kui enda läheduses oleks, siis ega see meeldiv ole. Teisest küljest on kaevandamine ju vajalik ka. Küsima peaks neilt inimestelt, kes elavad piirkonnas, kus kaevandamist kavandatakse.

Küsitles Airi Amtmann
Pildistas Arvo Kuldkepp

MÕELDES EDASI

Võrdsete võimaluste Eesti

Margus Mikomägi

Valisin tänase edasimõtlemise teemaks selle aasta abiturientide esimese riigieksami, kirjandi esimese teema. Olgu öeldud, et esimese teema valisin, sest ta oli esimene, mitte sellepärast, et see mulle eriliselt hingelähedane oleks.

Iga tegu on viimne

Samal ajal kui abituriendid kirjandit kirjutama sättisid, seadsin mina ennast talgutele. Metsaistutuse omadele. Nimelt sain mõni päev varem sellise kutse: *„Margus, meil on laupäeval metsaistutamistalgud. Ostsin 1000 männiistikut ja need paneme maha. Keedame-küpsetame midagi ja hingame värsket õhku! Lapselapsed näevad neid puid ka suurtena. Tegelikult toimub treening ettenägemisvõime avardamiseks. Ülo.“*

Kutsuja Ülo oli professor Ülo Vooglaid.

Olen ikka salamisi kade tema võime üle jõuda kiirustamata uskumatult palju. Vooglaid jõudis olla tähelepanelik kõigi vastu, kes talgutele kogunesid. Ma sain teada, kui tark tema väike koerapoeg on. Et piisab natukesest rääkimisest ja näitamisest, kui kutsu asjast aru saab. Koerahakatis oli sellist kuldset värvi ja professor jõudis ka sellele tähelepanu juhtida, et koeral on igas jalas valge sokk.

Samaväärselt jõudis Ülo talgutel traktorit juhtida, männiistikutel juuri kärpida, lapselapsega elu üle arutada, naise käske täita ja tähtsatest asjadest rääkida. Vaat see viimane, tähtsatest asjadest rääkimine, tundub mulle sellesse võrdsete võimaluste Eesti konteksti mitte sobivat. Ülo üks omadusi on teha asju, mis on võrdselt tähtsad. Lapselapsega rääkimine on tähtis, puu istutamine sama tähtis, külalistele kohvi ja soojade pirukate pakkumine ei ole tegevus, millesse saaks suhtuda möödaminnes ja pealiskaudselt. Ülo ei unustanud ühelegi talgutele tulnud noorele pirukat pakkuda ja öelda: „Kolmnurkne on porgandiga, nelinurkne lihapirukas.“ Tähtsad asjad, sama tähtsad kui ta kirjutised hariduslistis.

Te võite öelda, et noh, kes seda Vooglaiu küsimust ei tea. Aga lugege veel üks kord ja mõelge siis ka ja püüdke endas vastuseid leida: „Ma ei oska enam ei naerda ega imestada! Ma ei saa aru, miks küll ei õnnestu Eestis nii paljudel aru saada HARIDUSE kui mõiste sisust. Kas rahvas on sinu meelest riigi (?) oma ja riik annab rahvale, mida vajalikuks peab; mõnikord veidi palka, mõnikord arstiabi, mõnikord muusikat, teavet, „haridust” ja muud tarvilikku, aga kui ei saa küllalt palju vastu, siis edaspidi ei anna.“ Jne.

Eeskujuks olev ettenägelikkus

Võrdsete võimaluste maal on iseloomulik, et igaüks võib valida, mida ta oma eramaal teeb, mida vajalikuks peab. Vooglaiu maa, see, millele kogunenud talgulised metsa istutasid, jääb kahe põllupealse kinnisvara-arenduse vahele. Ma ei hakanud küsima, miks Ülo koos oma koolidirektorist naisega põllupealset küla ei raja. Nende valik on see, et põllul kunagi mets kasvaks, lastelastele rõõmuks.

Kord muidugi mõtlesin, et kui läheb näljahädaks maailmas, nagu prognoositakse, siis äkki Ülo lapselapsed nii viiekümne aasta pärast kiruvad puid maha võttes ja põldu rajades vanavanaisa metsaistutamist. Selle mõtlemise peale meenus me esimene jutt sellel hommikul, et lapsed kasvavad sellisteks, nagu nende vanemad neid näevad. Näiteks kui vanemad last kõiges kahtlustavad, salapatte oletavad ja lapses midagi head ei näe, siis suureks saades saabki lapsest just selline salalik, kahtlustav ja silmakirjalik tüüp. Kui vaadata seda, kuidas Ülo Vooglaid oma laste ja lapselaste ja teiste lastega suhtleb, siis on see eelkõige seotud tähelepanuga. Suhtlemist kannab teadmine, et kõik lapsed on andekad, vabad ja iseseisvad.

Põllu mõtted on avarad

Prast, kui need arendused ikka majasid peale saavad, hakkab nii mõnegi mehe koduaknast paistma Vooglaiu männimets. Paarikümne aasta pärast vajab täna ehitatud maja juba suuremat remonti, mets aga on selle ajaga saanud endale linnud elanikeks ja mutukad-putukad tunnevad sellest rõõmu, et linnud neid lõunasöögiks nahka panevad.

Kas tuul või tuum?

Toivo Räägel

Laupäeval toimus Erakonna Eestimaa Rohelised (EER) eestvedamisel energeetikakonverents “Kas selge plaan või energiarulett?”, mille eesmärk oli meenutada 22 aastat tagasi toimunud Tšernobõli katastroofi ning rääkida tuumaenergeetikast.

EERi eeskõneleja **Marek Strandbergi** sõnul pole avalikkusel kujunenud täit selgust meie riigi energiamajanduse tulevikust. Strandbergi arvates ei peaks automaatselt üle võtma suurriikide mudeleid. Tehnoloogia areneb järjest edasi ja seadmed tarbivad üha vähem energiat. Roheliste kava keskmes on ennekõike energia kokkuhoid, et poleks vaja täiendavaid elektrijaamu ehitada. Näiteks saaks praegusi elumaju kuni neli korda vähem soojust tarbivaks muuta. Laiem säästupirnidele üleminek võimaldaks vabastada 150-180 MW elektritootmisvõimsusi.

Tuumajaama võimsust ei anna kiiresti muuta. Neil peab olema kõrval muul kütusel töötav kompensatsioonijaam, mida aga tuumajaama hinnakalkulatsioonides ei arvestata. Strandberg kardab, et tulevikus hakkab tuumakütuse hind samamoodi kiiresti kasvama kui täna naftahind. Väga kulukas on ka tuumakütuse jääkide ohutu utiliseerimine.

Eestisse ehitatav esimene tuumajaam tuleks tunduvalt kallim kui Soome ehitatav viies või kuues sama võimas jaam. Selleks vaja minev tööjõud tuleks alles välja õpetada. Ülikoolid vajaksid õpetamiseks vastavaid seadmeid jms.

Eesti oludes saaks põlevkivikasutuse vähendamist toetada biomassi osakaalu suurendamisega suurenergeetikas.

Ohtlik säilitada

Temperamentselt esinenud Rootsi geofüüsika professor Nils-Axel Mörner kinnitas, et tuumajäätmeid ei ole võimalik 100 000 aastaks ohutult matta. Selle aja jooksul toimub kindlasti hulk maavärinaid, maapind võib hakata kerkima jm.

Konverentsi kõige väiksema aplausi teenis ära füüsik Andi Hektor, kes on töötanud Euroopa tuumauuringute keskuses (CERN). Füüsik imestas, kust võetakse arv 100 000 aastat, kui tuumajäätmed saavutavad loodusliku fooniga võrdse taseme juba 2000-3000 aastaga. Juba on loodud neljanda põlvkonna tuumareaktori prototüübid, mis võiksid tuumajaamadesse tulla pärast 2015. aastat. Uutes reaktorites toimub reaktsioon kõrgemal temperatuuril ning mahamatmist nõudvaid tuumajäätmeid tekib vähem.

Euroopa Liidu energiabilanss, %

Tuumaenergia	28,9
Gaas	21,1
Nafta1	4,3
Taastuvad energiaallikad	13,4
Muud (süsi jm)	22,3

Allikas: Andres Tarand

Tuuleelekter liiga odav

Eesti Tuuleenergia Assotsiatsiooni juht Jaan Tepp kinnitas, et koos avamere tuuleparkidega oleks võimalik katta pool Eesti energiavajadusest. Kahjuks ei ole Eesti Energia huvitatud vastava uuringu läbiviimisest.

Jutt tuuleenergia ebastabiilsusest on liialdatud. Kuna tänased tuuleturbiinid kaaluvad 80 tonni, siis juhuslikud tuulekõikumised mõju ei avalda. Samas on Eesti Energia dispetšeril võimalik 2 sekundi jooksul muuta tuulikust tuleva energia hulka, kuna tuulikute juhtimine on arvutite abil automatiseeritud.

Veidi ettevaatlikuks tegi kuulajaid Tepi jutt, et praegune kõrgem elektritariif, mida tuulikuomanikele makstakse, ei kata kulusid ja seda tuleks tõsta.

Riigikogu liikme Valdur Lahtvee sõnul tuleb elektritoomisel vaadata mitte ainult otseseid, vaid ka kaudseid kulusid. Näiteks kulub 2 miljardit krooni maksumaksja raha, et neutraliseerida Ida-Virumaa poolkoksi mäed. Kui see hind lülitada põlevkivielektri hinna sisse, siis maksaks selle tootmine 3,34 kr/kWh.

KIRJUTAVAD, HELISTAVAD, RÄÄGIVAD, MEILIVAD

Rubriiki toimetab TIIA TRUU, tel 489 2139.
Avaldatud seisukohad ei pruugi ühtida toimetuse omadega.

Võsa Pets põrutas mööda

August Viin

21. aprilli “Võsareporteri” saates näitas Peeter Võsa oma abilise, autojuhiga, kuidas tema arvates peab liikluses parema käe reegel kehtima. Seda ei täidetavat üldse. Mitu korda sõitis abiline parklast vasakpööret tehes teel (tänaval) liiklejale ette. Kuna teel sõitjad varakult kiirust ei vähendanud, et parklast väljuvale eksperimentaatorile teed anda, said teel sõitjad tuliselt siunata. Peeter Võsa oleks pidanud kirumise asemel teelsõitjaid hoopis tänama, et need hoidsid ära mitu kokkupõrget tema katseautoga, kus juht rikkus jämedalt liikluseeskirja.

Ei tasu autoga näiteks Raplas Karmani kaupluse parklast või mujalt teele sõites Peeter Võsa soovituse kohaselt eesõigust nõuda. Sel moel võib see sõit jääda viimaseks ja liikluseeskirja (LE) rikkujana olete ise süüdi.

Liikluseeskirja § 92. Juht peab andma teed järgmiselt:

1) parklast, puhkekohast, teega külgnevalt alalt, õuealalt või nende juurdesõiduteedelt või pinnasteelt (katteta teelt - AV) teele sõites (peab juht andma teed - AV) igale teel liiklejale.

Seega pidi hoopis “Võsareporteri” autojuht andma teed teel olevatele vasakult lähenevatele sõidukitele.

Parema käe reegel kehtib ainult reguleerimata samaliigiliste teede ristmikel.

LE § 160. Reguleerimata samaliigiliste teede ristmikul peab rööbasteta sõiduki juht – kui eesõigusmärgid ei näita teisiti - andma teed paremalt läheneva rööbasteta sõiduki juhile. Samamoodi peavad omavahel toimima trammijuhid. Rööbasteta sõiduki juht peab andma teed trammijuhile, sõltumata trammi sõidusuunast.

Peeter Võsa liiklusnõuannet on ohtlik järele teha!

Mõtlemisainet ja ettepanekuid valitsusele

Jaan Laanemets

Tundub, et Eesti valitsus ei tööta küllalt tõsiselt ega tegele meie olukorra selgitamisega. Öeldakse: mis meie väike riik teha saab, Vene riik on suur ja võimas ja n-ö laiutatakse käsi.

Hiiglase Koljati võitis väike karjapoiss Taavet oma kiire ja oskusliku tegutsemisega. Neid näiteid võib ajaloost palju tuua. Meil tuleb tegutseda, aga mitte nutta. Meie Vabadussõja mehed läksid sõtta eesmärgiga võidelda viimse veretilgani: kui lange-me, siis teised saavad vabalt elada. Ja meie õnneks olid tol ajal targad ja aktiivsed juhid.

Härra Mart Laar uurib metsavendade haudasid, kuid see ei huvita välismaalasi, tuleb tegutseda tähtsamate asjadega. Kirjutasin hiljuti Ansipile, et võiks rajada mälestussamba (kokkuleppel Poolaga), kus näidatakse riikide viisi tapetud miljonite inimeste nimed, et Lääs näeks, miks me ei saa pidada punaväelasi meie vabastajateks. Või arvab hr Ansip, et võib vaikselt ära elada oma peaministri aja? Ta ei mõista Reformierakonna vaikset loojangut.

Mõni sõna regionaalpoliitikast

Vallas peaks olema 4000-5000 elanikku. Eesti Vabariigis hakati enne sõda ka valdasid vähendama. Sündisin Enge vallas, mis likvideeriti, ja kooli käisin Kaisma vallast.

Kui loete kirjanik Mihkel Aitsami raamatut “Vigala kihelkonna ajalugu“, siis saate teada, kuidas hävitati eesti mehi Haapsalu lähedal Troi metsas. Kas ei tuleks sinna panna mingi mälestusmärk?

Viinakurat on Eestimaa vallutanud. Naeruväärne on kuulata, et on hakatud arutama, millal viina müük keelata. On aga üks tähtis küsimus!?

Ma ei tea, kui suure osa annab viinamüük riigi sissetulekusse. Võib-olla on tõsi, nagu joodikud ütlevad, et nemad hoiavad riiki üleval. Purjus peaga surma saanud inimesed ei too aga riigile tulu!

Taasiseseisvumise algul lubasid poliitikud, et nad taastavad Eesti riigi. Pean praegust riiki hoopis Teiseks Eesti riigiks, kus on mõningat majanduslikku edu saavutatud, kuid mis on moraalselt alla käinud. Praegust riiki võib iseloomustada lühidalt järgmiselt: kapital, seks ja viin.

Ei saa aru, miks meie valitsus ei taha kehtestada üleriigilisi seadusi, vaid lükkab paljud asjad kohalike omavalitsuste kaela. Kas on julgusest ja tahtest puudu?

3. mail kolm kivi Joosva allikale!

„Minule meeldis väga ühe kodaniku mõte, mida lugesin hiljuti Märjamaa vallalehest: iga Joosva allikast vee võtja viigu sinna kolm kivi. Siis poleks tee allika juurde enam nii mudane, nagu see nüüd sageli on,“ ütles Nädalise toimetusse helistanud pensionär Märjamaalt. Ta lisas: “Näiteks 3. mail võiks kõik veevõtjad sinna oma kolm kivi viia.“ Samuti teeb helistajale muret, et pahatihti sõidetakse autodega otse allikani ja ümbrusse visatakse prahti.

Vahendas Maire Kõrver

Väikeses Käru vallas käib kirju elu

Airi Amtmann

Käru valda Rapla maakonna ääremail on peetud omaette toimetavaks piirkonnaks, ent Käru nelja aktiivse naisega vesteldes võib tõdeda, et olenemata väiksusest keeb elu seal täies hoos ning pigem leiavad Käru inimesed sel piirkonnal suurvaldade ees mitmeid eeliseid. Käru raamatukokku tulid valla eluolust vestlema kohaliku elu edendajad - Käru lasteaia Peetrike juhataja Maret Kalvet, raamatukogu juhataja Ilme Säde, volikogu esinaine ja endine kohalik ettevõtja Riina Kalvet ning kultuurimaja juhataja ja kooli huvijuht Eva Nõlvak.

Käru – rahulik elukeskkond, kus kõik on olemas

Eva: Siin on ilus ja rahulik piirkond. On noori ja vanu, võib öelda, et meil on kõik vanusegrupid esindatud. Eriti tore on tõdeda, et noori peresid on juurde tulnud, sest tänavail on näha palju lapsevankritega emasid. Tööl käiakse siit Türile, Raplasse ja pealinna ning välismaalegi, kuid on ka neid, kes tulevad siia kaugemalt tööle, sest meil on oma tublid kohalikud ettevõtjad - suurimad tööandjad OÜ Traageldaja ja Sixfold - ning lisaks väiksemaidki.

Maret: Meil on siin ju kõik olulised asutused olemas, lisaks kaunis loodus. Ka väliskülalised on imestanud, et nii väike koht, aga kõik on oma, lisaks palju eneseteostusvõimalusi – pereklubi, keraamikaring. Igav siin ei hakka.

Riina: Tegelikult meeldib lihtsus inimestele ja Käru on lihtne ja ilus. Meil ei ole siin külm ametlik suhtlus, vaid Kärus on kodusoojust, mida suures vallas jääb väheks.

Ilme: Tuttavad inimesed ümberringi, kaunis loodus. Suvel meie elanike arv suureneb jõudsalt. Näiteks lapsi, kes raamatukogu aktiivselt külastavad, on siis kõvasti rohkem.

Suurtega ühinemisest ei unistata

Eva: Ei tahaks küll liituda suuremate valdadega, kuigi sel teemal kõneldakse. Minu arvates on keskus ikka Rapla, kuigi Türile on lühem maa. Meie elanikud ei võidaks midagi.

Maret: Just arutasime siin, et meil on siin keskuses kõik olemas ja kõik on omad ja tuttavad. Ei ole ka võimuesindajatega distantsiprobleeme.

Eva: Räägitakse, et väike vald ei ole haldussuutlik, kuid kõik meie elanikud saavad siin teenindatud, sest meil on olemas kool, lasteaed, pood, apteek, arst, hambaravi, oma hooldekodu, postkontor - kes meile ütleb, et ühinedes mõne suurema vallaga kõik see meile alles jääb. Räägitud on nii Järvamaa kui ka muude keskustega ühinemisest, kuid minu arvates on ikka Rapla meie maakonna keskus olnud ja pigem suuname oma pilgud ikka pealinna poole kui mujale.

Ilme: Türi on meile küll kilomeetritelt lähemal, kuid peale kiirete poeskäikude me oma keskuseks seda siiski ei pea.

Riina: Kui lähtuda sellest, kui palju Käru kant maakonna mastaabis pildil on, siis meil on pisikese valla kohta kaks suursündmust, meie valla märküritust – Käru järve päev ja Küüditatute mälestuspäev, kuhu tullakse kokku lähemalt ja kaugemalt. Lisaks on meil pakkuda igasse kuusse midagi, mis inimesi meie endi vallast ja naabervaldadest kokku toob.

Eva: Tegelikult elame me väga heas paigas, sest siit jõuab mõistliku ajaga igale poole. Ei ole kaugel suuremad keskused, on võimalus näiteks teatrisse minna, mis samuti pole kaugel, seega ei ole tunnet, et oleks metsade keskele aheldatud. Ka sõpruskond on oluline. Kui seda pole, siis ei saa kusagil hästi hakkama. Kuid eks väiksusel ole omad miinused ka, et asi nn konnatiigiks ei muutuks.

Interneti- ja transpordiühendus tekitab rahulolematust

Eva: Meil on tõesti kõik olemas, vaid kõrtsi ei ole, kuigi hubane kohvik võiks tegelikult olla. Kunagi on siin olnud Käru baar, mille hiilgeaegadel käis siin rahvast ka kaugemalt.

Ilme: Tõepoolest, seda on mitmel pool räägitud, et meil puudub koht, kuhu tuttavatega tulla ja kus saaks istuda ja juttu ajada ning tass kohvi juua. On küll vahva paik Toosikannu – uus ja värske asi, mis areneb ja kuhu saab tuttavatega minna ja kus erinevaid aktiivse puhkuse võimalusi on, kuid Kärus võiks samuti mingi võimalus olla.

Riina: Kohvikuvajadust tõdesime ka siin 13 aastat poodi pidades, kui lõime oma kauplusesse võimaluse istuda ja kohvi juua. Poepidamise lõpetamise põhjuseks sai ennekõike vajadus oma isikliku aja järele, sest kõik nädalavahetused ja pühad kulusid tööle.

Praegustesse kaupluse tühjadesse ruumidesse võiks keegi ettevõtlik midagi luua.

Eva: Mõni ettevõtlik võiks selle mõtte käima panna küll, kes just rikastumise eesmärgil ei hakka asjaga tegelema, sest suurt kasumit siit teenida pole võimalik.

Ilme: Muresid on tegelikult veel, näiteks internetiühendus on viimasel ajal lausa allapoole arvestust ja segab töötegemist.

Eva: Õhu kaudu leviv internet on tõesti aeglane, ent järelepärimised teenuse pakkujale ei ole midagi muutnud. Oleme korduvalt pöördunud oma murega teenuse pakkuja poole, kuid ei tea, kui piisav on *piisav arv* rahulolematuid kliente, et midagi muutuks.

Maret: Kui juba ühendustest muu maailmaga kõnelema hakati, siis ei saa üle ega ümber ka transpordiühendusest.

Tegelikult on neil, kel endal autot pole, päris keeruline, sest rongi- ja bussiühendus ei vasta alati vajadustele.

Eva: Oleme rongide sõidugraafiku asjus esitanud ka oma ettepaneku, sest hommikune aeg teeb gümnaasiumis õppivate Käru laste kooli jõudmise keeruliseks, kuid muudatuse tegemiseks ei pidavat meil piisavalt reisijaid olema.

Raamatukogu juhataja Ilme Säde sõnul on Käru rahulik ja looduskaunis paik, kus inimesed ei distantseeru üksteisest ning siinsed kauaaegsed traditsioonid liidavad elanikke.

Väikese valla kirju elu

Tegelikult ei ole Kärus sugugi nii, et vaid naised ettevõtlikud on. Nagu selgub, löövad valla kultuuri- ja spordielus aktiivselt kaasa ka mehed.

Riina: Kui eelmine kultuuritöötaja lapsepuhkusele läks ja Eva Nõlvak veel kultuurielu Kärus ei juhtinud, olime küsimuse ees, kuidas siinseid üritusi korraldada. Jagasime vallamaja rahvaga kõik üritused ära. Oli küll lisakoormus, aga saime hakkama. Meil ei ole seda, et keegi ei viitsiks ning eks peamine ongi hea tahe midagi ise ära teha ja oma aega kulutada. Meil on siin see olemas ja küllap seetõttu on õnnestunud ka meie traditsioonidel püsima jääda.

Eva: Lisaks oma valla üritustele on meil kaks suuremat sündmust, kuhu ootame osalejaid kogu maakonnast ja kaugemaltki. Üks neist on augustikuine suve lõppu tähistav Käru järve päev, mis aasta aastalt laieneb ning toimub sel aastal kolmandat korda. Päeval on sportlik osa - ümber järve jooks - ja õhtul on alati kavas kontsert, kus astuvad üles vokaal- ja instrumentaalesineja. Õhtu lõpetab ilutulestik. Kõik üritused on tasuta.

Teine väljaspool valda tuntud sündmus on sel aastal juba kümnendat korda tähistatav Küüditatute mälestuspäev, mis toob rahvast kaugemalt kohale. Sel aastal on palutud esinema Tõnis Mägi.

Riina: Eelmisel aastal valmis meil laulukoda ja tantsupõrand ehk meie simmaniplats, kus toimuvad suvised ettevõtmised, näiteks volbripäev ning jaanituli koos valla spordipäevaga. Väga pikaajaline ja siinseid inimesi liitev on pereklubi Kerro, kus lausa mitmete põlvkondade kaupa osaletakse. Sealseid kokkutulemisi valmistatakse väga pühendunult ette.

Eva: Valla üritusi on meil päris palju, igasse kuusse jääb midagi. Spordiklubi eestvedamisel peetakse spordiüritusi, näiteks võrkpall on üks kindel Käru mäng, mida mängivad veteransportlased ja õpilased. Hiljuti oli meil südamenädal, kus iga päev oli mingi tegevus.

Riina: Me saame hästi hakkama – meie elanikud saavad siin peaaegu kõik olulised teenused kohapealt kätte, meil on aktiivne spordi- ja kultuurielu ja ühtehoidvad elanikud.

Eva: Palju räägitud väiksus on ikka meie plussiks ja elu on meil siin aktiivne. Kes vähegi aktiivne ja siia Käru kanti juhtub sattuma, tõmmatakse siin käima ja igav juba ei hakka. Meid võib küll väikeseks vallaks nimetada, kuid oleme seda tublimad.

Käru lasteaia juhataja Maret Kalvet ja kultuurielu eestvedaja Eva Nõlvak on veendunud, et Käru on koht, kus kõik elamiseks vajalik on olemas - kaunis loodus, aktiivne kultuurielu ning vajadusel jõuab siit igale poole mõistliku ajaga. „Oleme küll väike vald, kuid elu on siin kirju," iseloomustab Eva Nõlvak Käru valda.

ARVO KULDKEPI fotod

Volikogu esimehe Riina Kalveti sõnul meeldib inimestele lihtsus ja soojus ning just sellega võlubki Käru. „Ka vallamajas ei ole meil külma ja ametlikku suhtlust, mida suurvaldades võib kohata, vajadusel osalevad kõik erinevates ettevõtmistes, olgu selleks püramiidide kavaga esinemine või pereklubi kokkutulemiseks ettevalmistuste tegemine," räägib Riina.

Joonemängud ajas ja ruumis

Krista Urvet, zürii liige

Kehtna kunstide kooli korraldatud kunstikonkurss „Oma silmaga“ kutsus Raplamaa noori andekaid kunstihuvilisi avastama põnevat graafikamaailma teemal „Aeg ja Mina“. Aeg? Igavikuline ja kiirustav. Olnu ja tänapäevane.

Graafika on kujutava kunsti liik, mille aluseks on joonistuse või joonte kasutamine, mida võib edasi kanda vastavate tehnoloogiate abil metallplaatidele, puidule, linoleumile jne.

Kunstikonkursil märkis zürii ära 15 paremat tööd ja andis välja lisaks 4 eriauhinda. Seega kokku 19 auhinnatud tööd. Nendest tunnustatud töödest olid 10 valminud kunstiõpetaja Saima Randjärve juhendamisel. Saima Randjärv on kunstnik-õpetaja, kes annab kunstiharidust Kehtna kunstide koolis ja Valtu põhikoolis. Pole imestada, et graafika tegemine Kehtna mail au sees on, sest koolil on oma graafikapress.

Nüüd aga lähemalt auhinnatöödest.

Vanem vanusegrupp

Peapreemia omistati **Hanna Kreuzi** valmistatud siira ning armsa olemisega, ennast kehtestavale **„Põnnile“** *(puulõige)*.

Liisimari Randjärve töö **“Ole rõõmus“** annab hea optimistliku vihje ajasolemise teemale ja on oma teostuselt lihtne ning lakooniline. Eespool nimetatud töö on valmistatud joonistussõbralikus, ent samas ka haruldases pehmelakktehnikas, mis vääris trükitöö eriauhinda.

Põnevalt ja uudselt paistsid silma *koopiatrükitehnikas* valminud tööd **„Päikesekell“** ja **„Pilk vabadusse“**, mille autoriteks on **Ilona Roosild ja Liisa Taal**.

Anni Arendi *linoollõiketehnikas* valmistatud triptühhonist **„Aja vool“,** mis sai zürii kõrge tunnustuse osaliseks, õhkub head kompositsioonitaju ja seoste kaudu oma vanavanemate ja vanemateta ka küpset teemakäsitlust. Sama pealkirjaga on **Mati Volmsen** valmistanud värvilise *puulõiketehnikas* töö, mis võlub oma kunstipärase terviklikkusega ja millest ei puudu ka filosoofiline maailmatunnetus.

Keskmine ja noorem vanusegrupp

Ühise nimetaja alla võib paigutada tööd, mis on lapselikult ausad ja spontaansed ning kus on tajutud iseend antud ajahetkel. **Anastassia Minakova „Olen 9aastane“** on otsene ja rõõmus töö, mis on teostatud värviliselt *papitrükitehnikas*. **Janne Liikeri „Aeg ja mina I ja II“** *(vahakriibe)*. Esimesel pildil on tunda mõtisklevat kammerlikkust ja teisel ekspressiivset minekut. Emotsionaalselt rõõmsana mõjub värviline *linoollõige* **„Ärkan unest“**, mille autor on **Meeli Melts.** *Puulõiketehnikas* oli oma töö **„Ajaga võidu“** teostanud **Loreida Purga**. See pilt väljendab eriti ilmekalt praegust ajatempot, kus isegi rahuliku ja aeglase loomuga tigu peab halastamatult autoga võidu ajama.

Ühise pealkirjaga **„Mina ja minu aeg“** valminud tööd.

Kuivnõelatehnikas joonistatud **Madis Reose** meisterlikus pildiseerias on näha ühe koolipoisi tegusat päeva, täidetud nii hobidest kui ka koolielust. Vastukaaluks Madise ajatunnetusele näeb **Marie Tammemäe** ennast antud ajas hõljumas kuupaistelisel maastikul *(vahakriibe)*. Samas tehnikas võluvad **Kristjan Künnapi** spontaansed jooneränna kud, küll ülesse-alla, küll nurgelised ja ümarad spiraalid ja ringid, mis meenutavad pidevat liikumist ja muutumist, elujooni minevikust ja tulevikust.

Tindipliiatsiga on kindlakäeliselt ja vabalt joonistanud oma maailma **Kevin Rumm.** Varieeruvate ja rohkete pinnakatmistehnikatega joonistuvad välja salapärased maastikud ja tegelased.

Eriauhinna sai veel **Liis Allas** *pliiatsitöö* eest **„Aeg tiksub...“.** Pildil kujutatud südamlik lumememm paneb vaataja mõtlema, et midagi ei ole jäävat siin ajahetkel, kohe saabub kevad ja mis saab lumememmest?

Petri Parfjanovitši töö **„Liivakell“** on valmistatud *monotüüpia* tehnikas, mis oma erilise tehnika tõttu on andnud tööle värvilist sära ja liikuvust.

Hea mõtte eriauhind anti **Elis Soomrele**. *Papitrükitehnikas* valmis töö pealkirjaga **„Tulevikus meelitavad puud inimesi televiisoriga metsa.“** Appi! Appi! Kuhu me oleme jõudnud!?

Kui mõelda tagasi kõigile konkursile saadetud töödele, siis sümbolitest oli enim kasutatud ajanäitaja ja liivakell, ei puudunud ka üks tõsimeelselt joonistatud ajamasin. Oli ka filosofeerimist antud teemal – mina ja universum, inimene jooksmas võidu ajanäitajatega jne. Ühtaegu oli pildikestes meeleolu, tunnetust ja armastust ümbritseva vastu. Esitatud töödest kiirgas vastu õnnelikku ja nooruslikku siirust.

Kehtna kunstide kooli kunstikonkurss “Oma silmaga” 2008 Raplamaa lastele ja noortele on lõppenud

AUHINNAD:
Peapreemia
HANNA KREUZ, Valtu põhikool
8-11 a vanuserühm
1. koht MARIE TAMMEMÄE, Kohila koolituskeskus
2. koht ANASTASSIA MINAKOVA, Kehtna kunstide kool
3. koht MADIS REOSE, Märjamaa muusika- ja kunstikool
12-14 a vanuserühm
1. koht MEELI MELTS, Kehtna kunstide kool
2. koht JANNE LIIKER, Kohila koolituskeskus
3. koht LOREIDA PURGA, Kehtna kunstide kool
15-18 a vanuserühm
1. koht ANNI ARENDI, Kehtna kunstide kool
2. koht ILONA ROOSILD, Valtu põhikool
3. koht LIISA TAAL, Valtu põhikool
Kehtna valla auhind
PETRI PARFJANOVITŠ, Kehtna kunstide kool
Parima joonistuse auhind
KEVIN RUMM, Alu lasteaed-algkool
Parima trükitöö auhind
LIISIMARI RANDJÄRV, Kehtna kunstide kool
Kehtna kunstide kooli auhinnad
AGNES RAIDMÄE, Lelle kool
LIIS ALLAS, Tiina Lumiste kunstistuudio
Rapla kunstiseltsi eriauhind
MATI VOLMSEN, Valtu põhikool
Hea mõtte eriauhind
ELIS SOOMRE, Märjamaa muusika- ja kunstikool
Siira maailmatunnetuse eriauhind
KRISTJAN KÜNNAP, Kohila koolituskeskus

ÕNNITLEME KÕIKI VÕITJAID! TÄNAME ÕPETAJAID!
NÄITUST KONKURSITÖÖDEST
SAAB KEHTNA KUNSTIDE KOOLIS NÄHA
KUNI 8. MAINI, RAPLA HALDUSHOONE
IV KORRUSEL 12. MAIST KUNI 9. JUUNINI.

Kunstikonkursi “Oma silmaga” 2008 parimate tööde autorid.

Tänavune teema – Aeg ja mina

Lili Saksing,
Kehtna kunstide kooli direktor

Kehtna kunstide kooli kunstikonkurss “Oma silmaga” 2008 Raplamaa lastele ja noortele on lõppenud.

Selle aasta teema oli “Aeg ja mina”. Tööd võisid olla valmistatud erinevaid graafikatehnikaid kasutades.

Konkursil osales 12 koolist kokku 84 õpilast. Töid laekus 101. Tore, et oli ka iseseisvalt valminud töid. Kasutatud oli väga erinevaid tehnikaid: linool- ja puulõige, kuivnõel, vahakriibe, monotüüpia, pime-, koopia- ja papitrükk, graafiline joonistus.

Koolidest olid esindatud Lelle kool, Valtu põhikool, Kehtna kunstide kool, Rapla ühisgümnaasium, Alu lasteaed-algkool, Kohila koolituskeskus, Kivi-Vigala põhikool, Märjamaa muusika- ja kunstikool, Vändra gümnaasium ning Tiina Lumiste kunstistuudio.

Zürii, kuhu kuulusid Tallinna kunstigümnaasiumi graafikaõpetaja Kai Kuusing, Rapla kunstiõpetaja Helgi Tuuga, Rapla kunstiseltsi juhataja Krista Urvet ja Kehtna valla kultuuri- ja haridusnõunik Rita Peussa, tegi Kehtnas paremate tööde valiku juba 7. aprillil. Paar nädalat hiljem, 18. aprillil olid paremate tööde autorid koos oma õpetajatega Kehtna kunstide koolis konkursi lõpetamisel ning näituse avamisel. Tunnustuse pälvisid 18 noort kunstnikku ning tänusõnu jagus ka nende õpetajatele. Konkursile olid toeks kultuurkapitali Raplamaa ekspertgrupp, Eesti Tõuloomakasvatajate Ühistu, perekond Padrik, Kehtna vallavalitsus ja Rapla kunstiselts.

Mõttekilde noorte märjamaalaste kunsti vaadates

Fragment Merilin Kuusemetsa tööst.

Kunstinäitus pole selle väljapaneku kohta küll ennatlik sõna. Intensiivsed värvid haaravad vaataja kohe oma kütkesse. Ja pilgud, mille läbi noored maailma uudistavad, samuti. On autoreid, kes julgelt oma maailmataju väljendavad, nagu Arlee Kaugemaa (14) koopamaalitõlgendus, kus tänapäev ja möödanik rinda pistavad, või 10aastane Kelli Pähn, väljendamas elu fragmentaarset poolt klouni tempude kaudu. Nendele inimesekesksetele piltidele annab põnevat lisa Reta Reinmaa (14) oma värviliste figuuridega, samuti uurib inimest koos Kristjan Rauaga Helina Soomre (12). Süvenetud oli meie rahvariiete ornamentikasse - Tauris Reose (11) lahendus mõjus üllatusena jüriarraklikult. Põnevad mustvalged kompositsioonid olid Anett-Estella Püttsepal (11). Puhast maalilisust leidsin Ermo Halliste (12) töös, samuti Keiu Maalinna (14) natüürmordis ja 8aastase Hedy Laine pildil. Osa autoreid oli oma sõnumi edastanud loomade pilgu läbi. Näitusekülastajat jälgib öökullipilk Madis Reose (11) töölt ja väga (inimlikult) mõjuv on ahvi silmavaade Merilin Kuusemetsa toreda pintslilöögiga guašš-maalil. Viimatinimetatud töö pilgule leidsin vastukaalu Kätlin Padari ülinaiselikult kolaazilt. Ka Jonne Kusmini (14) kompositsioon peidab endas silmamotiivi. Maailma ja iseennast avastada on põnev. Leida väljendusvahendeid, mis vaataja emotsioonidele ja mõtetele mõjuvad ja küsimusi tekitavad, nagu kummaliste olevuste dialoog Merilin Kuusemetsa värvilisel kompositsioonil... Avastusrikast eneseleidmisteed kõigile noortele autoritele!

Märjamaa muusika- ja kunstikooli õpetajate Anne Aaspõllu, Kersti Koka ja Anne Muinaste õpilaste aastanäitust Rapla maavalitsuse hoones uudistas kolleeg

Saima Randjärv-Berlokko

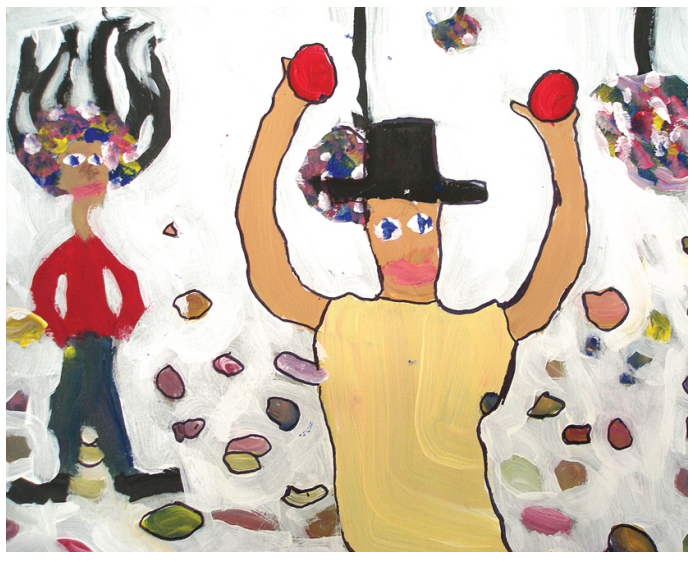

Fragment Kelli Pähni tööst.

SAIMA RANDJÄRV-BERLOKKO fotod

Noored tulekul

Tiiu Luht

Käe all painduvast savitükist saab midagi voolida või teha midagi põnevat spiraal-, riba-, ussi- või õhupallitehnikas. Savi juurde kuulub veel modelleerimine, skrafiito, marmoreering, positiivid-negatiivid, fototrükk. Tule ja vaata näitusel, mis need on. Rapla keskraamatukogu fuajeevitriinid kutsuvad ligi astuma. Vaasidest, liudadest, astjakestest ja muudest loomingulisest vaimust pakatavatest tulemitest leiaks palju meelepärast kaasavõtmiseks, kui need saadaval oleksid. Maitsekad mustrid, mitmesugused tehnikad, mille abil on savist ilu vormitud, on kiituseks kunstnik Merike Halliku ja juhendaja Ene Kiimvaldi hoolealustele, kelle töödest on seekord väike näitus kujundatud.

Need on 10-11aastased, ka mõned 16-18aastased noored, kes tunnevad materjaliga mängimisest ja oma valmistöödest rõõmu. See kandub vaatajatessegi. Rapla kunstiseltsi juhataja Krista Urvet on väga rahul õpetajatega, kes on ise uudiste vastu altid ning täiendavad end pidevalt ja oskavad õpilastes savitööde vastu ka elavat huvi äratada.

Savil on külgetõmme nagu maal ja mullal. Kes sõrmepuudutusel selle ära tajub, sellel on peagi käed ja meeled savis. Nii täiskasvanutel kui ka lastel. Keraamika õpikoda ongi aastaid kunstiseltsis populaarne olnud. Praegu käib majas täiskasvanute kõrval kolm lasterühma. Krista Urveti sõnul peaks edaspidi veel ühe rühma avama, kui ei taha osa soovijaid ukse taha jätta. Õpetaja Ene Kiimvaldil on eriti hea meel, et ka poisid ja noormehed on õppikotta tee leidnud. Nii on mehelik mõõde olemas. Teisipäeviti ongi poiste päev, kuigi päevi range täpsusega seltsis ei jaotata, kui on vaja töid lõpetada.

Vaas keraamikanäituselt.
TIIU LUHTI foto

Kas Liisa, Taimo, Karel, Adrianna, Martin-Egert, Kalmer, Marten, Karl-Erik, Lemelle, Maile ja Mari mitte just kerge kunstnikutee valivad, teavad nad ise või ei pruugi teadagi, kuid nende praegused tööd näitusel äratavad tähelepanu küll. Igatahes on noored tulekul.

Hinnangu andis 450 Raplamaa last

Leili Oja, raamatukoguhoidja

12. aprillil 2008 kuulutati Eesti lastekirjanduse keskuses välja IX Nukitsa konkursi võitjad - eesti parim lastekirjanik ja lasteraamatukunstnik 2006-2007.

Eesti lastekirjanduse keskus korraldab lugejaküsitluse, kus lapsed hindavad kahe viimase aasta algupäraseid lasteraamatuid. Võitjad saavad auhinnaks Nukitsa pronkskuju ja rahapreemia.

IX Nukitsa konkursil oli hindamisel 192 aastatel 2006 ja 2007 ilmunud raamatut. 88 eesti kirjaniku 122 esmatrükki ja 96 eesti kunstniku pildid 176 raamatule. Hääletusest võttis kokku osa 7215 põhikooliealist last. Laste hinnangud koguti peamiselt raamatukogude abiga. Hääletada sai ka elektrooniliselt. Väljaspool põhikonkurssi andis oma hääle 346 täiskasvanud lastekirjandushuvilist.

Rapla maakonnast hääletas kokku 450 last. Kõige enam hääli andsid Järvakandi, Märjamaa ja Kehtna lapsed. Nukitsa konkursi lõppüritusele pääses Rapla maakonnast viis last, kes valiti loosi teel. Nendeks olid Viljar Piirimaa Järvakandist, Sander Zahharov Märjamaalt, Getter Suik Raplast, Annika Tõniste Kohilast ja Triin Kala Kärust.

KAJA TAMMARI foto

IX Nukitsa konkursi parimad:

Kirjanikud:
I koht ehk Nukitsa konkursi võitja
ANDRUS KIVIRÄHK
"Leiutajateküla Lotte" - 1242 häält
II koht
AARE TOIKKA ja AARNE MÄGI
"Ruudi" - 445 häält
III koht
KRISTIINA KASS
"Samueli võlupadi" - 295 häält

Kunstnikud:
I koht- HEIKI ERNITS
pildid Andrus Kivirähki raamatule
"Leiutajateküla Lotte" - 1259 häält
II koht- ANNI MÄGER
pildid Urmas Lennuki raamatule
"Sööärasöö" - 301 häält
III koht- MORITZ (Ott Vallik)
pildid Heiki Vilepi raamatule
"Kapiukse kollid jälle platsis" - 219 häält

Täiskasvanute küsitluse võitja oli samuti "Leiutajateküla Lotte".

Rapla skautide tegemistest märtsi- ja aprillikuus

Rain Saar, Janek Laoväli

Saku metsas

Raplas tegutsevad skaudid, salganimega Rapla vabaskaudid, viibisid 8.-9. märtsil Saku lähedal metsas. Olime seal lageda taeva all ja soojendasime end lõkke ääres. Samas tegime süüa. Metsas kohtusime ka Saku ja Hageri hundudega. Juhtumisi nägime metsas mägra urgu.

Koristasime laagripaiga enne rongile minekut. Kasemetsa rongipeatusesse oli umbes 10 kilomeetrit.

Kanuumatk Käru jõel

Kanuumatk Käru jõel oli 22.-23. märtsil. Alustasime Kärus ja lõpetasime Suurejõel. Puutakistusi aitasid teistel ületada need, kes ei kartnud märjaks saada.

Startisime 9 inimesega, kuid lõpetasime neljakesi. Põhjus oli selles, et kolm inimest pidid pühapäeva hommikuks Raplas olema ja läksid laupäeva õhtul ära. Nii jäimegi laupäeva õhtul kuuekesi. Öö veetsime köetavas telgis ja süüa tegime telgis ahju peal.

Pühapäeva hommikul kaks inimest ei tulnud jõele, kuna oli külm ja auto oli ette vaja viia. Nii jätkasimegi neljakesi. Hommikul läksid edasi julged skaudid Valdo Pajumaa, Kevin Isakannu, Janek Laoväli ja Rain Saar. Kokku sai sõidetud 40 kilomeetrit. Viimased neli ei tahtnud lõpetada, kuigi oli külm. Tahtsime väga Torisse minna, aga skaudijuht ei olnud selle plaaniga nõus. Ükski meist ei kukkunud vette, kuigi jõgi oli suhteliselt kärestikuline ja raske läbitavusega. Kõikide arvates oli see üks mõnus matk.

Mõned inimesed vaatasid küll, et need kanuutajad on hulluks läinud - alles märts, aga juba jõel!

Jõel olid skaudijuht Riivo Bortnikov, Kaidi, Ranno ja Reimo Laup, Valdo Pajumaa, Kevin Isakannu, Teet Kallaste, Rain Saar ja Janek Laoväli.

Rapla skaudid Tallinnas paraadil.

Pärast paraadi oli kogu üksus koos. RIIVO BORTNIKOVI fotod

Jüripäeval 2008 osalesid ka Rapla vabaskaudid

Janek Laoväli

Jüripäeval 2008, 18.-20. aprillini olid Tallinna reaalkoolis koos umbes 500 skauti ja gaidi. Esimesel päeval koguneti sealse mälestussamba juurde ja kokkusaamine avati pidulikult.

Teisel päeval läks osa linnamängudele ja ülejäänud ronima Nõmme seiklusparki. Pärast lõunat vahetati pooled.

Raplast võtsid linnamängudest osa Teet Kallaste, Tarmo Kallaste, Siim Mäenurm, Kevin Isakannu, Valdo Pajuma, skaudijuht Riivo Bortnikov ja neil läks päris hästi. Nõmme seikluspargis osalesid Janek Laoväli ja Rain Saar. See oli väga huvitav, sest kolme tunni jooksul saime maa peal olla 10 minutit.

Pühapäeval oli paraad, kus rongkäik liikus kooli juurest Raekoja platsile. Pidulikul rivistusel tunnustati tublimaid.

Lahtilaulmine algas lahtivõimlemisest

Viivi Pungar

Pühapäeval kogunesid nelja naiskoori lauljad Märjamaa gümnaasiumi saali hääleseade ja hingamistehnika õppele. Õppust tuli läbi viima Tartu Elleri-kooli õppejõud ja mitmete kooride hääleseade õpetaja Viviane Kallaste.

Ega lauljal olegi nii lihtne oma häält avada ja hoida. Tavaliselt alustati kooriproovi häälte lahtilaulmisega, nüüd levib üha enam ka lahtivõimlemine. Nii alustasime meiegi varvastest ja lõpetasime peaga, ikka juhendaja ettenäitamisel.

Edasi jõudsime õige hingamise juurde, mida peab samuti mäletama nagu laulusõnu. Juhendaja oskas pidevalt mõtlema panna, kuidas hääleharjutusel õigesti hingata.

Õppepäeva teisel poolel "timmisid" Thea Paluoja ja Maiu Linnamägi maakonna laulupäeval esitusele tulevaid laule "Las jääda ükski mets", "Mis maa see on", "Eesti muld ja eesti süda" ja "Ilmapuu lävel".

Õppepäevast võtsid osa Valgu naiskoor Lootus, Rapla Õnnehein, Märjamaa Paula ja Rapla laulustuudio tütarlastekoor, kokku umbes 65 lauljat.

Valtu põhikooli ja Rapla VG koondvõistkond vabakava esitamas. KARIN MOISARI foto

Raplamaa võimlejad võitsid kolm hõbeplaati

Karin Moisar

Pühapäeval, 27. aprillil toimus Tallinnas Kalevi spordihallis juba 15. korda võimlemisfestival, seekord motoga "Kauni rühiga ellu". Festivalil osales üle 600 võimleja Eesti eri paigust. Esindatud oli ka Raplamaa. Kadi Saksa käe all oli võistlustules kaks koondvõistkonda.

5-7aastaste vanusegrupis tegid oma debüüdi võimlejad Rapla lasteaedadest Naksitrallid, Kelluke ja Päkapikk ning Valtu lasteaiast ja Valtu põhikooli I klassist. Lottepreilide lõbus kava võitis publiku südame ja pälvis zürii hinnangul hõbeplaadi.

12-13aastaste vanusegrupis osalesid Valtu põhikooli ja Rapla Vesiroosi gümnaasiumi neiud. Nendegi esinemine väärtustati hõbeplaadiga.

Üks ülesanne oli kodukohta reklaamiv kava. Raplamaa esitatud kava "Päike paistab kõigile" lõpuks kangastus põrandale tiik kahe ilusa vesiroosiga, suur kollane päike, tiigi kaldal olid Naksitrallid ja kaunis kelluke, päikese südameks armas päkapikk.

Maakondlik memme-taadi pidu toimub iga ilmaga

Eeva Kumberg, memme-taadi peo 2008 pressiesindaja

Möödunud aasta sügisel, vaevalt mõned kuud pärast eelmise peo lõppu, istusid uue peo korraldajad Kohilas juba nõu pidama, et tänavune, järjekorras juba kahekümne kolmas, pidu hästi peetud saaks. Kohila-poolne peo korraldusjuht on Hageri rahvamaja juhataja Maria Saarna. Kui palusin tal peo ettevalmistuse seisust rääkida, kinnitas Maria naerusuiselt, et pidu igatahes toimub iga ilmaga ja on seekord mitmes mõttes teistsugusem.

„Esiteks, juba see on teistmoodi, et pidu saab teoks kahes eri paigas. Tantsumemmed ja -taadid teevad ringe Kohila staadionil, koorid aga laulavad gümnaasiumi hubases sisehoovis. Ühest paigast teise saab ilma suurema vaevata ja mugavalt liikuda. Tantsunumbrite vahel esitab pillilugusid maakonna ühendkapell. Ka seda pole minu teada varem olnud," tutvustas Maria Saarna.

Memmedele seltsiks tulevad mudilased

Kuna meie Eestil on juubeliaasta ja aeg tulevikule mõtelda, soovisid korraldajad põlvkonnad siduda. Nii alustavad seekord memme-taadi pidu hoopis kõige pisemad. Tantsupeo avaetteaste teevad Kohila gümnaasiumi kõige väiksemad rahvatantsijad, laulupeo laulab lahti mudilaskoor. Peopaika kaunistavad tekstiilikunstnik Ehalill Halliste eesti rahvariietest inspireeritud gobeläänid.

Peo üldjuhid on kõigile tuttavad - koorijuht Tiiu Ohlau, tantsumemm Evi Raudsep ja pillimees Aivar Arak. Proovid algavad juba hommikul kell 10. Rongkäik algab kell 14, avatseremoonia kell 15.

7. juunil on Kohilasse oodata ligi 500 esinejat ja ligikaudu sama palju vaatajaid.

Rapla maakonna füüsikaviktoriin III kooliastmele

Arne Mänd, Kohila gümnaasiumi füüsikaõpetaja, ainesektsiooni esimees

17. aprillil oli Rapla ühisgümnaasiumis füüsika ainesektsiooni eestvedamisel Rapla maakonna füüsikaviktoriin "Huvitav füüsika" põhikoolide õpilastele. Eesmärk oli populariseerida füüsikat kui loodusteadust. Toetudes VIII ja IX klassis koolifüüsika tundides omandatud teadmistele, otsiti vastuseid huvitavatele loodusteaduslikele ja füüsika-alastele küsimustele. Näiteks: miks kestab välgust tekitatud müristamine mitmeid (kümneid ja sadu) kordi kauem kui välgusähvatus või miks kasutatakse keskküttesüsteemis ja automootori jahutussüsteemis just vett, aga mitte õhku?

Tunnike ajugümnastikat ja võitjad olidki selgunud. 1. koha pälvis Rapla ühisgümnaasiumi võistkond koosseisus Mart Tiisaar, Tommi Ründal, Mihkel Viru, juhendaja õpetaja Maarika Laanisto. 2. koha saavutas Rapla Vesiroosi gümnaasium koosseisus Peeter Koll, Taimar Pihlak, Siim Andrespok õpetaja Mare Kalle juhendamisel. Kolmanda koha saavutas Kohila gümnaasiumi võistkond koosseisus Paul Piho, Mihkel Kallaste, Romil Rõbšenkov, juhendaja õpetaja Kirsti Solvak.

Üritust toetasid Raplamaa Omavalitsuste Liit ja OÜ Tip Tip Tap Mänguväljakud. Täname kõiki toetajaid ja loodame järgmisel aastal Raplamaa põhikoolide õpilaste aktiivsemat osavõttu.

Omaloomingu päev Vahastu raamatukogus

Helgi Männik

Vahastu rahval on vedanud: meil on tubli noor, aktiivne ja organiseerimisvõimeline raamatukogujuhataja Irma Robam.

Peale raamatulaenutuse ja uudiskirjanduse tutvustamise on meie raamatukogus traditsiooniks kujunemas igakuised üritused lugejatele kirjanduslike või rahvuslike tähtpäevade puhul.

Kuigi rahvamaja on suletud remondiootuseks, ei jää Vahastu seltsielu soiku tänu raamatukogule, selle vahvale juhatajale ja aktiivsetele külaelanikele.

Raamatukogus on toimunud viktoriinid, raamatute arutelud, munadepühade puhul munaveeretamise ja -koksimise võistlus. Osavõtjaid on olnud alati 15 ringis.

Viimati toimus Eesti Vabariigi 90. aastapäeva ja jüripäeva puhul omaloomingu päev, milleks külastajatel tuli ette valmistada essee või väike luuletus oma kodukohast.

Seekord tuli kokku 14 inimest ja kõigil oli midagi ette valmistatud. Istuti ümber kohvilaua ja loomingututvustus võis alata.

Ka osavõtjad olid meeldivalt üllatunud, kui palju andekaid inimesi Vahastu külas elab. Jutte kodust ning luuletusi ja huvitavaid seiku kodukohast kuulati tähelepanelikult ja huviga. Iga autori loomingut austati tugeva aplausiga. Päev läks igati korda ja kõik olid rahul.

Lõpuks ulatas raamatukogu juhataja Irma Robam igale osalejale kimbukese kevadlilli ja tänukaardikese. Osavõtjad omakorda tänasid Irmat huvitava päeva ja ettevõtmise organiseerimise eest.

Kuna käes on kena kevade ning algamas kiired aia- ja põllutööd, oli see üritus hooaja viimane. Jääme ootama sügist ja uusi kokkusaamisi raamatukogus.

Tõeliselt kiire ja vihane pilgupüüdja Mitsubishi Galant, mis on varustatud ka filmides nähtud nitroga.

Mitsubishi kummihais Rapla kardirajal

Siim Solmani tekst ja foto

Rapla kardirada on juba piisavalt kuulus ja tuntud kui suurepärane võistluspaik erinevatele auto- ja motosarjadele.

26. aprillil kogunes aga seal Eesti Mitsubishi Klubi. Kohale oli tulnud hulk selle automargi fänne, huvilisi ja sõpru. Otse loomulikult katsuti ka jõudu rajal ja aja peale võis kardirajal kihutamas näha üsna erinevaid Mitsubishi mudeleid. Kohal oli nii tavalisi tehase varustusega masinaid kui ka kõige karmima tuuninguga asfaldipõletajaid. Parim ringiaeg oli samuti igati korralik: 57,4 sekundit.

Teatavasti pole selline üritus sugugi erand, sest tean, et analoogseid kokkusaamisi on Raplas korraldanud ka Eesti BMW klubi.

Koolieelikud õppisid Kellukeses liiklust

Kaire Kozlova, Rapla politseijaoskonna infojuht

Rapla politseijaoskond viis Rapla linnas Kellukese lasteaias läbi liiklusohutust käsitleva õppepäeva sügisel kooli minevatele lastele.

Tegemist on Kellukese lasteaia eestvedamisel ja Rapla politseijaoskonna toel teoks saava õppepäevaga, millest saavad osa kõik Rapla linna ja valla lasteaiad.

Samalaadset õppepäeva on Kellukese lasteaias korraldatud juba ühtejärge kaheksandat kevadet. Nimetatud lasteaeda on rajatud liikluslinnak, mis annab võimaluse õppepäeva näitlikult ja huvitavalt läbi viia. Loomulikult on sedavõrd tähtsa ettevõtmise juures alati ka Lõvi Leo, kelle juhendamisel lapsed läbivad teekonna liikluslinnakus, lahendavad liiklusteste ja teevad muud huvitavat.

Õppepäeva läbi viinud Rapla politseijaoskonna juhtivspetsialist Margut Jõgisoo tunnustas lasteaialaste liiklusalaseid teadmisi.

„Lastele küsimusi esitades selgub, et nad teavad ohutu liiklemise reegleid hästi, kuid liiklusesse minnes kipuvad reeglid ununema ning seetõttu on neid vaja mitu korda meelde tuletada," rääkis Margut Jõgisoo.

NÄITUS

10. mail kl 12-15 Rapla Kultuurikeskuses KASSINÄITUS.
Info ja registreerimine tel 5599 7117, keisi@hot.ee

TÖÖPAKKUMISED

OÜ ZK Šašlõkibaar Viljandi mnt 5
Raplas pakub tööd
KOKALE.
Tel tööpäevadel 5348 1416

AS Alu Veok vajab seoses töömahu suurenemisega aktiivset **LOGISTIKUT-VEDUDE KORRALDAJAT.**
Peab toime tulema vene ja inglise keelega ning arvuti kasutamisega. Põhi- + tulemustasu.
CV saata: aivo@aluveok.ee

Firma pakub alalist või poole kohaga tööd kopp-laaduri (JCB 4 cx) **JUHILE.**
Nõutav varasem töökogemus, valmidus töötada puhkepäevadel, kohusetundlikkus, ausus.
Pakume konkurentsivõimelist palka.
Lisainfo tel 5378 5222, e-post: bestkop@hot.ee

Lääne-Eesti Päästekeskus pakub tööd Märjamaa tugikomando **PÄÄSTJALE**, kelle eesmärgiks on päästetööde teostamine ning ennetustöö läbiviimine.
CV palume saata 21. maiks 2008 e-posti aadressile cv.laane@rescue.ee.
Lisainfo tel 5340 6471, www.cvkeskus.ee.

Lääne-Eesti Päästekeskus pakub tööd Kohila tugikomando **PÄÄSTJALE**, kelle eesmärgiks on päästetööde teostamine ning ennetustöö läbiviimine.
CV palume saata 21. maiks 2008 e-posti aadressile cv.laane@rescue.ee.
Lisainfo tel 510 8435, www.cvkeskus.ee.

Kohila postkontor võtab tööle **KIRJAKANDJA** (vajalik isiklik sõiduauto).
Info telefonil 483 3740 või tulla Kohila postkontorisse.

Arturi Trahter vajab **BAARIDAAMI.**
Töö vahetustega.
Info tel 5656 2074

ILMAPROGNOOS 29. APRILL - 4. MAI

Sven-Erik Enno

Juba nädala on Eestis püsinud kenad kevadilmad. Päevased õhutemperatuurid on ulatunud +15…+19 kraadini. Möödunud nädala keskpaigani esinesid öisel ajal mitmel pool veel miinuskraadid, aga viimastel öödel on sisemaal õhutemperatuur nullkraadist kõrgemale jäänud.

Alanud nädalal peaks küllaltki soojad ja ilusad kevadilmad jätkuma, väike sajuvõimalus on vaid neljapäeval. Täna mõjutab meie ilma keskmega Loode-Venemaal paikneva kõrgrõhkkonna edelaosa. Tuleb vähese või vahelduva pilvisusega ja sademeteta ilm. Puhub nõrk idatuul ning õhutemperatuur tõuseb 16…22 soojakraadini.

Homme püsib Eesti kohal antitsükloni edelaserv. Öö tuleb vähese, päev vahelduva pilvisusega ning olulise sajuta. Tuul on idast, olles öösel nõrk ja päeval mõõdukas. Õhusooja on oodata 3…8 kraadi öösel ja 15…21 kraadi päeval.

Neljapäeval liigub Briti saarte kohal paikneva madalrõhkkonna idaosas väike osatsüklon Poola kohale, selle põhjaservas jõuab niiskem õhumass ka meie kohale. Nii on neljapäeval oodata muutliku pilvisusega ilma, kohati sajab hoovihma, päeval pole välistatud ka äike. Puhuvad nõrgad või mõõdukad idatuuled. Õhutemperatuur on öösel +4…+10 ja päeval +13…+18 kraadi.

Reedel on taevas vahelduvalt pilves, üksikutes kohtades võib veel tulla hoovihma. Püsivad nõrgad või mõõdukad idakaarte tuuled. Õhusooja on ööseks oodata 4…10 ja päeval 16…20 kraadi.

Nädalavahetusel tugevneb taas Loode-Venemaa kõrgrõhukese ning laieneb üle suurema osa Euroopa. Madalrõhkkonnad jäävad meist kaugele Põhja-Atlandi ja Türgi kohale. Nii on laupäeval ja pühapäeval taevas vähese või vahelduva pilvisusega ning ilm olulise sajuta. Laupäeval puhub nõrk või mõõdukas idatuul, pühapäeval valdavalt nõrk kagutuul. Laupäeva öösel tuleb 4…8 ja pühapäeva öösel 2…6 kraadi sooja. Päevasel ajal jäävad õhutemperatuurid +16…+20 kraadi piiresse.

Foto on tehtud 28. aprillil kell 15.00 Raplas. SIIM SOLMANI foto

KUHU MINNA

KINO

RAPLA KULTUURIKESKUS

29.04 kl 18 ja 20 Rapla Kultuurikeskuses põnevusfilm "Ei ole maad vanadele meestele".

KONTSERT

30.04 kl 18 Rapla Kultuurikeskuses Kuressaare Gümnaasiumi tütarlastekoori Vocaliisa, Kuressaare ansamblite ja Rapla Laulustuudio kontsert ,,KevadkooR". Koore juhatavad Helle Rand, Thea Paluoja, Pilvi Karu. Tasuta!
2.05 kl 20 Rapla Kultuurikeskuses, "Kohtume kultuurikeskuses" - opereti ja muusikali teatraliseeritud kontsert-etendus "Vallutanud Meeli Operett". Tantsuks Mait Maltis. Piletid eelmüügis 100 kr
3.05 kl 15 Rapla Kultuurikeskuses segakooride Cantus ja Noorus kontsert. Tasuta!
4.05 kl 18 665 aastat JÜRIÖÖ ÜLESTÕUSUST - Nelja Kuninga Tee peatuspaigas Raikkülas Paka mäel
10.05 kl 14 Raikküla Kultuurikeskuses kontsert: laulab Toomas Anni.

SPORT

1.05 kl 9.30 Kaiu kevad ja maakonna MV jahilaskmises Kaiu lasketiirus. Tel 504 7119 V. Reinaas
1.05 kl 12 heidete päev Järvakandis. Tel 528 9647 M. Sepp
2.05 kl 10 maadlusvõistlus Kehtna Liud Kehtna PK võimlas. Tel 508 8592 L.Reitsak
3.05 kl 10 maakonna võrkpalli MV finaalmängud meeskondadele Valtu Spordimajas. Tel 525 3095 H. Kruus
3.-4.05 kl 10 T. Sildvee mälestusturniir korvpallis Kuimetsa võimlas. Tel 5340 8534 A. Sildvee
4.05 kl 12 jalgpallishow "Komeedina särama" Okta Centrumi võimlas. Tel 551 3854 G. Kure
4.05 kl 10 maakonna võrkpalli MV finaalmängud naiskondadele Valtu Spordimajas. Tel 525 3095 H. Kruus
4.05 kl 12 Järvakandi terviseraja avaüritused. Tel 528 9467 M. Sepp
6.05 kl 15.40 individuaalvõistkondlikud MV jalgrattaspordis koolinoortele Rapla suusarajal. Tel 5349 0954 L. Rokk
6.05 kl 19 KoMo avavõistlused jalgrattaspordis Rapla suusarajal. Tel 5567 1230 P. Tarvis
8.05 kl 15 kergejõustiku KV koolinoortele Kohilas. Tel 520 9498 M. Laanmets
8.05 kl 14 heategevuslik teatejooks 5.-9. klassile Rapla VG terviserajal. Tel 526 6376 E. Horn

KAASTUNDEAVALDUSED

Südamlik kaastunne Heljule, Peetrile, Enole ja Eilole perega abikaasa, ema, ämma, vanaema

MARIS JÕESTE

surma puhul.

Töökaaslased
Juuru Hooldekodust

Mälestame varalahkunud

MARIS JÕESTET

ja avaldame sügavat kaastunnet omastele.

Juuru Vallavalitsus

Avaldame kaastunnet Rein Kuusmaale õe

VIIVE KUUSMAA

surma puhul.

Töökaaslased bussipargist

Teatame kurbusega, et on lahkunud

ANETE LEINLA
11. II 1918 – 27. IV 2008

Leinavad sugulased

Ärasaatmine 2. mail kl 12 Juuru Mihkli kirikus.

Südamlik kaastunne Ailile ja Estrile peredega kalli ema, ämma ja vanaema

LAINE LUHALAIDI

kaotuse puhul.

AS Raes töötajad

Avaldame kaastunnet Hans Veimannile

VENNA

surma puhul.

Arvi Mobel ja
Helgi Sussi Valtu kinost

Südamlik kaastunne Selvele, Kaidile ja Madisele õe

MARIS JÕESTE

surma puhul.

Aime ja Margit

Mälestame töökaaslast

LARISSA ANTONOVAT.

Avaldame kaastunnet pojale ja omastele.

Töökaaslased plastiktsehhist

Südamlik kaastunne Galina Petrovale perega kalli

EMA

surma puhul.

Posti tn 9 majarahvas

ARHIIVIFOTO

Defitsiidimajandusest ja sabadest

Tõnis Tõnisson

Kakskümmend aastat tagasi kuulusime süsteemi, mida valitses defitsiidimajandus (ametlikus keeles plaanimajandus). See tähendas, et otse ja ausalt ei olnud kaupluste lettidelt peaaegu midagi võtta. Defitsiidimajandus ei olnud kõigile ausatele kodanikele isegi pükse jalga planeerinud.

Ometi ei saa väita, et rahvas elas täielikus vaesuses. Sugugi mitte. Me ei kandnud siis küll nii elegantseid riideid, nagu paar aastat hiljem humanitaarabi kaltsudest leidma hakkasime, aga lausa püksata ja viiskudes ei oldud ka. Defitsiidimajandus oli selline kummaline nähtus, kus kõik see, millel oli natuke väärtust, liikus praktiliselt ainult leti all.

Letialune kaubandusvõrk oli rajatud kasulike tutvuste ja vastuteenete pakkumise süsteemile. Kui soovisid oma mustvalge teleri asemel soetada värve näitavat pildikasti, siis võisid ausana poeuksi kulutades halliks minna. Asjatu edasi-tagasi jooksmise vältimiseks oli vaja leida õiged inimesed, kellel oli leti all kontakte. Järgnes tingimustes kokkuleppimise ehk erinevate võimaluste kompamise etapp. Kui seal jõuti konsensuseni, siis võisid endale muretseda ükskõik mis imeviguri – kas või välismaise tolmuimeja või kohvikeetja. Sellel viimasel ei olnud muidugi mingisugust praktilist väärtust, rohkem iluasi hästi nähtaval kohal, sest naturaalset kohvi, ei ubadena ega jahvatatult, polnud ju samuti kuskilt saada. Ainult hea tutvus aitas aegajalt hankida lahustuvat kohvi.

Mitmetele toidukaupadele, mida polnud võimalik täielikult leti alla viia, kehtestas riik ostupiirangud. Näiteks müüdi 1988. aastal viinereid ainult pool kilo korraga. Kui üldse müüdi, sest üldjuhul olid poodide lihaletid täiesti tühjad.

Suhkruga oli raskusi. Rapla rajooni plaanikomisjon teatas rajoonilehes Ühistöö: „Seoses tarbimise mitmekordse suurenemisega viimasel ajal on Eestis ja ka teistes liiduvabariikides tekkinud häireid suhkruga varustamisel. Olukorra stabiliseerimiseks on Eestiga piirnevad vabariigid ja oblastid juba kehtestanud korra suhkru müümiseks talongi alusel.“ Polnud pääsu – hakkasime ka meie suhkrut talongiga saama. Kuunorm pereliikme kohta oli 1,5 (marjaajal - august ja september – 2,5) kg. Erandjuhul võis külanõukogust küsida lisatalonge. Näiteks anti perekondliku sündmuse (matus, juubel, pulm) ja asutuse ürituse puhul suhkrut juurde 100 g osavõtja kohta, kuid mitte üle 10 kilo.

Paraku oli riik seadnud teatud lisapingutust eeldavaid barjääre ka suhteliselt „letipealse“ kauba ostjatele. Näiteks anti autokumme talongide vastu. Talonge jälle sai ainult mee ja kaltsude eest. Väga häid raamatuid anti ka vaid talongi esitamisel, see talong tuli lunastada vanapaberi eest.

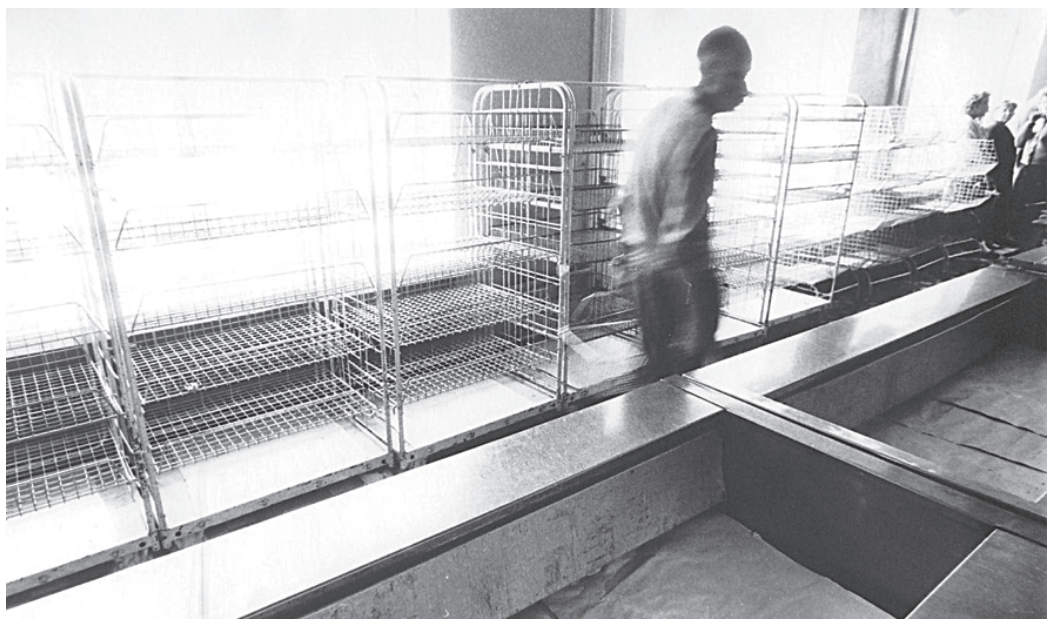

Täna on raske endale ette kujutada kauplust, kus lettidel-riiulitel valitseb absoluutne tühjus – isegi tolmu ei ole, sest tegevusetud müüjad käivad hommikust õhtuni ringi, tolmulapid näpus. Juuresolev pilt on tehtud kaheksakümnendate lõpus Raplas Hariduse tänava toidukaupluses. Kui tähelepanelikumalt vaadata, siis on pildi parempoolses ülaservas näha gruppi inimesi ja pildi keskel olevat meest on fotograaf tabanud kiire liikumise pealt. See tähendab, et lihaosakonda, mis asus kaubasaali lõpus, on tulnud värsket kaupa, mida leti peal kõigile soovijatele niikuinii pikalt ei jagu.

Defitsiidimajanduse üks oluline osa oli saba. Kui keegi oleks kosmosest vaadanud, siis oleks ta saanud sabade järgi tähistada N. Liidu kaubandusettevõtete asukohti. Juuresoleval fotol on inimesed järjekorra asutanud selleks, et leiba saada. Leivapäevad ja kaubaauto saabumise aeg oli tavaliselt teada ja sellepärast oli niisuguse saba tekkimine etteaimatav.

Aga sabad võisid tekkida ka täiesti spontaanselt. Piisas sellest, et keegi lasi lahti jutu, justkui võiks poodi saabuda partii sukkpükse, ja mõne minuti pärast olid inimesed, nii naised kui ka mehed, sukajärjekorra sisse võtnud. Neid ei takistanud ka käre pakane, ega vali vihmavaling ja ammugi mitte see, et järjekorras oli võimalik seista ainult tööpäeva piires.

Ma ei suutnud ennast enam talitseda. Üle minu põse libises meeleheitepisar, siis teine. Langetasin ohates pea…

”Te olete vaba mees, härra Peil. Täna on 13. juuni 2000. Paneme teid esimese Tallinna suunduva lennuki peale. Siin on teile natuke taskuraha… Me vabandame…”

Lillop asetas minu sülle paki viiesajakrooniseid. Minu juurde astus sanitar ning avas käerauad.

”Domoi, Georg, domoi davai…”

Tundsin õlal kellegi sõbramehelikku pigistust…

…Jõgeva raudteejaamas rongilt maha astudes tabas mind kummaline tunne. Kõik, absoluutselt kõik oli samamoodi kui 25 aastat tagasi 14. juunil aastal 2000. Ja samas oli kõik teisiti. Jalutades aeglaselt mööda hommikuse linna kesktänavat, püüdsin tabada vastutulijates midagi tuttavlikku, leidmata neis aga vähimatki pidepunkti minu fantaasiatele. Ma olin võõras, täiesti võõras…

Kivi tänaval peatusin viiekorruselise maja äärmise trepikoja ees, söandamata sisse astuda. Ma teadsin, et Piret on täna kodus ja lapsed lasteaias. Teadsin, et pean siit lahkuma. Igaveseks. Aga ma ei tahtnud seda teha ilma hüvasti jätmata. Pealegi, mul oli jutustada lugu, uskumatu lugu, mille toimumise tõepärasust ei olnud mul aga millegagi tõestada.

Korraga leidsin ennast kolmandalt korruselt oma korteri ukse tagant. Olin ma siia sammunud ise, mõttetulvast haaratuna instinktiivselt tegutsedes, või kandis mind edasi ettearvamatu ajatuul, mis ei olnud mind oma haardest veel vabaks lasknud? Minust purskusid välja mälestused, ähmastades magusvalusalt hinge rebestades mõistuse, halvates tahte…

Avasin korteri ukse ja astusin koridori, jäädes seal segadusse sattunult seisma. Sama mööbel, samad tuttavad lõhnad… Veri tulvas näkku, mu käed hakkasid värisema ning kurku tõusis klimp. Kõrgenenud vererõhk pani kõrvad kohisema.

”Sa tulid täna varem. Aga pese käed, söök on valmis,” kõlas köögist tuttav hääl ning hetke pärast astus koridori Piret. Meie pilgud kohtusid. Nägin, kuidas ta ehmatusest kangestus. Plekist vaagen langes kolinal põrandale.

”Sa… Taevane vägi… Mis sinuga juhtunud on?”

Pöörasin aeglaselt pead. Seinapeeglist vaatas mulle vastu viiekümneaastase mehe kahvatu, hõrenevate hallide juustega, muremustrist kurrutatud ja elust kibestunud mehe tõsine pilk…

Uks avanes ning sisse astus mees, kelle ma kohe ära tundsin. Meie pilgud kohtusid. See olin mina, kuid 25 aastat noorem. Mees seisatas ja vahtis mind üllatusest pärani silmadega. Vaatasin uuesti peeglisse ja naeratasin ootamatult ülevoolava õnne tulvas. Sel hetkel tabas mind infarkt…

Lugu salapärasest teisikust küttis kõmuajakirjanduses kirgi nädalaid. Politsei ei suutnud kuidagi seletada tõsiasja, et ootamatult välja ilmunud ja samavõrd ootamatult elust lahkunud mees oli kõiges identne sündmuspaiga korteriperemehega, olles temast hinnanguliselt siiski 20-30 aastat vanem. Lõpuks hakkas politsei kahtlustama inimeste kloonimisega tegeleva salalabori olemasolu ning toimiku materjalid anti üle kaitsepolitseile. Sellega lugu sumbuski.

Umbes viis aastat hiljem hakkas Georg Peili ümber toimunu huvitama parauurija Ants Lembergi. Kirjale, milles ta soovis tutvuda Jõgeva juhtumi materjalidega, saabus pärast kahenädalast ootamist kaitsepolitseilt eitav vastus. Ei ole teada, milleni viis sisejuurdlus, kuid kõik Georg Peili juhtumiga seotud materjalid olid kaitsepolitsei arhiivist lihtsalt kaduma läinud.

Jõgeva, 2008

JOONEALUNE

Naine tuleb poest kahe raske toidukotiga.
„Sinu vanuses ei tohiks selliseid raskusi vedada!“ ütleb mees.
„Mida sina siis soovitad?“
„Käi kaks korda poes!“
***
„Doktor, need tabletid, mis te mulle impotentsuse vastu kirjutasite, on imelise toimega! Ma tunnen end 20aastasena!“
„Suurepärane! Ja mida teie naine arvab?“
„Ma ei tea, ma pole veel kodus käinud!”
***
Endine kelner läks politseisse tööle.
„Kuidas teile uus töö meeldib?“ küsivad kolleegid.
„Palk on küll väiksem, aga mulle meeldib, et jootraha saab kõvasti rohkem!“

Naljad valis Sven Pärn

1. mail kauplus Vestis avatud kella 9-16 ja kauplus E-Ehituskeskus avatud kella 8-16

Talleggi klassikaline grillvorst 400 g kg 42.25 2.70 € — 1.08 € **16.90**

Jogurt Alma 150 g juustumaitseline muraka metsmaasika Valio kg 30.- 1.92 € — -.29 € **4.50**

Kanasupp 530 g Põltsamaa Felix kg 35.66 2.28 € — 1.21 € **18.90**

Šokolaad Karl Fazer 200 g tervete metsapähklitega Fazer kg 119.50 7.64 € — 1.53 € **23.90**

Šampoonid ja palsamid Garnier Fructis al 200 ml erinevad l kuni 104.50 kuni 6.68 € — 1.34 € **20.90**

Madalad naiste sokid Bellissima suurused 35/37, 38/40 — -.99 € **15.50**

Pakkumised kehtivad 1.-31. maini või kuni kaupa jätkub

MÜÜAKSE

ENNUSTUSE KINNISVARA müük. Tel 5348 2672, www.ennustus.ee

lõhutud ja saetud kuivi ja tooreid lepa küttepuid 30, 40, 50, 60 cm (ka võrkkottides). Tel 516 6305

lõhutud **küttepuid**. Tel 523 8503

puitbriketti. Tel 5332 9930

puitbriketti, turbabriketti, kivisütt, puitgraanuleid. Tel 637 9411, 5692 4924, www.leilibrikett.ee

1 toal korralik krt Nurme tn 4. H. 475 000 kr. Tel 5663 3500

voodrilauda al. 85 kr/m², saunasisevoodrit, põrandalauda. Vedu. Tel 5650 7888, www.profiillaud.ee

sauna- ja suitsuahjusid, kaminaid, pliite. Tel 505 4355

1 toal krt (43,9 m²) Prillimäel, h. 420 000 kr. Tel 5562 1183

tükeldatud küttepinnad kohaletoomisega. Pikkus vastavalt kliendi soovile. Tel 501 2069

r/b plaate silo- ja sõnnikuhoidlatele, prügikastialuseid, prügikonteinereid, vundamendiplokke, silluseid, kaevurõngaid, armatuure. Tellingute rent. Tel 517 5335

kuivi pakitud kütteklotse ja kaminapuid 40 l võrkkotis. Vedu tasuta. Tel 523 8503

Ford Escort 97.a. universaal. H. 22 000 kr. Tel 5333 0206

Lokuta Kaater OÜ müüb **kuuse põrandalauda 28x120, hind 160 kr/m², kuuse sisevoodrilauda 12x120, hind 80 kr/m² ja välisvoodrilauda 120 kr/m².** Tel 514 9468

MB 230 86.a, **Audi A6 2,5 TD**, 95.a, universaal. Tel 522 9029

ristikurullisilo, rulliheina ja kaera. Tel 513 8520

3 toal renoveeritud korter Tallinna mnt 43a. Tel 5657 7144

kvaliteetset pakendatud söögikartulit Kullamaa vallas transpordiga. Tel 515 1757

Müüa, üürida või vahetada 2 toal krt Põhja-Tallinnas. Tel 503 8017

Müüme ja paigaldame aedasid, väravaid ja väravaautomaatikat. Tel 518 5888

VW Passat, sedaan, 92.a. Tel 5660 6865

Ford Sierra 91.a. H. 5000 kr. Tel 5199 7993

2 toal krt Kehtnas. H. 285 000 kr. Tel 507 8899

seapõrsaid. Tel 449 3497, 508 6112

heas korras tütarlaste kasutatud jalgratas, suurus 26", värv punane. Tel 5698 2985

OSTETAKSE

3 m küttepuid, kasvava küttepuu raieid ja kinnistuid. Tel 510 3239

Estmar Puit OÜ ostab **kasvava metsa raieõigust, palki ning paberipuid**. Parimad hinnad! Tel 5630 0135, estmarpuit@hot.ee

Interfor Grupp ostab **paberipuud ja palki** parimate hindadega, **raieõigusi ja metsakinnistuid**. Ülestöötamine. Tel 515 0451

OÜ ESTEST PR ostab **põllu- ja metsamaad, talukohti ning maad** linnade ja veekogude ääres. Tel 504 5215, 514 5215

traktor DT74/75 või DT55 varuosadeks. Hind kuni 15 000 kr. Tel 5626 2841

Landcapital OÜ ostab **metsakinnistuid ja kasvavat metsa** kogu Eestis. Tel 515 6858 info@landcapital.ee

Timberston OÜ ostab **kinnistuid, raieõigusi, kasvavat metsa, kuuse- ja männipalki, kuuse-, männi-, kase- ja haavapaberipuud.** Tel 528 4932, Riho. Faks 482 1890, e-post: info@timberston.ee

OÜ Latesto ostab **küttepuid** (3 m), **saepindu, võsa** ja **raiejääke hakkepuiduks** ning **saepuru**. Abistame võsa lõikamisel. Tel 5347 2170, harjo@latesto.ee

TEENUS

Kaardid ennustavad. Tel 900 1727. 24 h. H. 17 kr/min

Ostan, vean ja lammutan vanarauda. Tel 5595 1309

Kaevetööd miniekskavaatoriga Bobcat 1,5 t. Tel 5647 1011

Soojuspumbad. Müük ja paigaldus. Tel 5326 8726

Puurkaevude puurimine. Tel 5359 8856

Tasuta vanametalli äravedu (plekk, toru, pliidid, pesumasin jne). Tel 506 5068

Järvakandi Kommunaal OÜ uued teenused: veoteenus kalluriga, kaevetööd, laadimistööd, pinnase planeerimine. Energia tn 1, 79101 Järvakandi. Küsi pakkumist tel 529 3354 või kommunaal@hot.ee

Katuseehitus ja remonditööd vastavalt vajadusele. Tel 501 5143

Pottsepatööd. Tel 524 2179

Kopateenus. Tel 5647 1656

Korstnapühkija. Tel 501 4298

Rehvid ja rehvitööd. Tyre Grupp OÜ, Võsa 43, Rapla. Tel 509 0243

Kui vajad liiva, kruusa, killustikku 10 t, helista tel 517 4866

Fassaadide soojustamine ja krohvimine. Töö kiire ja kvaliteetne. Tel 5385 4930

ÜÜRILE ANDA

või müüa 2 toal krt Kohilas. Tel 5660 8278

Lõbusad lasteraamatud müügil Nädalise toimetuses

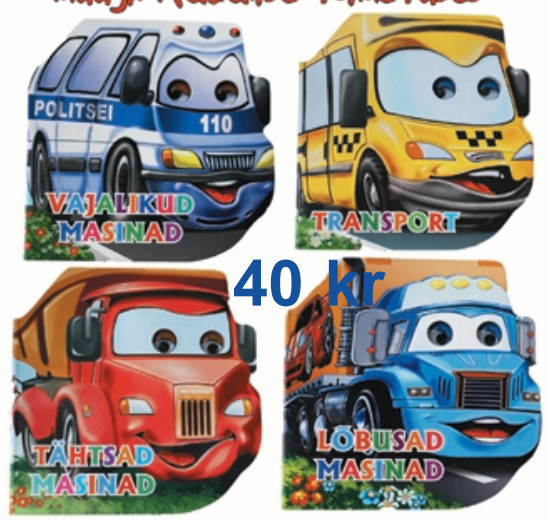

40 kr

Raamatuid saab tellida ka otse koju. Postiga saates lisandub raamatu hinnale postikulu. Tel 489 2130

Mis sest, et aeg nii kiirelt lendab,
ta kaasa kauneimat ei vii.
Need aarded, mis on sinus endas,
need olid, on ja jäävadki…

Kallis Ea!

Õnnitleme tähtsal tähtpäeval!

Kogu naabripere

Meie katame kõik
KILEKESKUS

Teenindame teid tööpäeviti kl 9-17, mais ja juunis ka laupäeviti 10-14.
Võimalusel toome tellitud kauba koju.

Kilekeskus, Kastani 10, Rapla
Klienditeeninduse telefon 489 2840
Vaata lisaks ka www.kilekeskus.ee

RENDILE ANDA SOOJAD
LAORUUMID, TOOTMISRUUMID, BÜROORUUMID.
(INTERNET, G4S VALVE, PARKLA)
TECHNOBALT GROUP
Loo tn 14, tel 508 8599

MITMESUGUST

Raplamaa Veterinaarkeskus korraldab TASUTA koerte ja kasside vaktsineerimise marutaudi vastu 2. mail k.a kella 10-15 Kuusiku tee 6 asuva Raplamaa Põllumajanduskeskuse parklas.

ÄRA ANDA

kaks ühekuust pikakarvalist **kassipoega**. Tel 5593 7358

Metsahooldus, puude raie, hekkide pügamine.
Tel 5559 7461, vkvmets@hot.ee

Vajatakse
HARVESTERI-OPERAATORIT
(Ponsse HS16, 2000.a).Töö Eestis.
Info tel 527 0686

OÜ LANDEKER
Ostame: • kasvavat metsa
• metsamaad
• raieõigust kuni 120 000 kr/ha (hüpoteegiga ja läbiraiutud)
Nõustamine ja abi asjaajamisel. Ettemaksu võimalus. Maa mõõtmine. Ostame vanu taluhooneid.
Faks 489 4962, tel 5615 0680
Kontor aadressil Tallinna mnt 22/24 (III korrus) Raplas. Tel 489 4055

Ostame kasvavat metsa, metsakinnistuid ja metsamaterjali.
Metsa ülestöötamine ja transport.
Metsa istutamine.
hansamets
Info telefonil 50 60 777
www.hansamets.ee

OÜ Vama Sõiduk
Toome tellimisel SAKSAMAALT sõidu- ja veoautosid.
Rapla info 517 7877

NÄDALA MENÜÜ
29. aprill-4. mai

30.04 Arturi Trahteris
VOLBRIÖÖ TRALL
kl 20 väikesed nõiad
kl 21 suured nõiad
Tantsuks ansambel Spido
Kostüümides sissepääs tasuta!
Info tel 489 6088